

Marechaussee Contact

2

2021

Marechaussee Contact
22e jaargang | nummer 2
April 2021

Marechaussee Contact is een uitgave van Stichting Marechaussee Contact en verschijnt tweemaandelijks.

Aan de inhoud wordt veel zorg besteed, echter noch de stichting noch de redactie aanvaardt enige aansprakelijkheid voor eventuele fouten en/of onvolkomenheden. Door derden aangeleverde inhoud geeft niet noodzakelijk de mening van de stichting of de redactie weer. De redactie behoudt zich het recht voor door derden ingezonden kopij aan te passen, in te korten, of niet te plaatsen.

Voor het overnemen van artikelen, gedeelten daarvan en/of foto's is toestemming van de redactie vereist. Na verkregen toestemming dienen de bron, de artikelkop en de naam van de auteur te worden vermeld.

Redactie

Martin Aalbers
Mieke Bloemheuvel (eindredactie)
Willem Geense
Frans Meijer
Henk Rijke
Henk Westland (coördinatie & eindredactie)
Jeroen Wijngaard

Aan dit nummer werkten mee

Freerk van Rossem

Contact met de redactie

Postbus 125, 7590 AC Denekamp
t.a.v. Redactie Marechaussee Contact
redactie@marechausseecontact.nl

Wijzigen van adresgegevens / opzeggen

ledensecretaris@marechausseecontact.nl
(zie verder pagina SMC-informatie bij administratie en werving)

Vormgeving

Pleun van der Linde,
Content Innovators BV, Den Haag

Druk

Wilco BV, Meppel

Aanleveren kopij voor een volgende uitgave

Voor het aanleveren van kopij graag eerst contact opnemen met de redactie.

3	Observaties
4	Agenda Activiteiten voor en door (oud-)marechaussees
5	Beroeps Koninklijke onderscheiding voor eerste luitenant Thomson
6	Beroeps Arno Jansen, Policy Specialist in Turkije
8	Beroeps Groep oudgedienden KMar Noord-Brabant
10	Beroeps Wisseling van wapenadjutant
11	Reservisten Koning Willem Alexander op werkbezoek bij IGG
12	1940-1945 Van pantsertrein tot tuchthuis
15	Veteranen Nationale Veteranenbegraafplaats geopend
16	Uitgelicht Onze marechausseebladen (deel 1)
19	In het kort Nieuw wapenschild voor marechausseekazerne De tragedie van Dirck Crabeth
20	Uit 'De Marechaussee grijpt in' Ik verleng de sluitingstijd met een uur, Brigadier!
22	Dienstplichtigen Een Soester noorderling
25	SMC Schrijven voor Marechaussee Contact
26	Personalía
27	SMC-informatie

Foto omslag:

1903, Den Bosch, Koninklijke onderscheiding voor eerste luitenant Thomson (2e van links)

Foto: Marechausseesparen.nl (ingezonden door Nico de Bont)

“Het besef zijn plicht gedaan te hebben, is reeds de hoogste onderscheiding”, sprak luitenant-kolonel C.A. Prins, bij de uitreiking der ridderorde van Oranje-Nassau aan eerste luitenant G.J.P.A. Thomson, districtscommandant te Sas van Gent.

Handelen uit plichtsbef is ons met de paplepel ingegoten en toch is het geen automatisme. Plichtsbef laat zich vooral beïnvloeden door feiten en omstandigheden en de bewuste keuze maken om te handelen, zodat normen niet (verder) overschreden worden en waarden worden beschermd. Het oefenen van dit handelen kan in een gecontroleerde (opleidings)omgeving plaatsvinden waardoor techniek, tactiek en reactievermogen verder worden aangescherpt. Het echte besef wat onze plicht is, wordt allereerst door voorbeeldgedrag van ouders, opvoeders, instructeurs, collega's en leidinggevendens gevormd.

In het artikel 'Wisseling van wapenadjutant' beschrijft de nieuwe wapenadjutant, Kees de Witte, de driehoek van de onderofficier met de vakman, leider en instructeur. Weer een stap verder dan de traditionele rol van senior medewerker. Het besef wat goed is om te doen en soms te laten, voelt bij een medewerker van een politieorganisatie niet als een van buitenaf opgelegde plicht. Het is handelen omdat hij of zij vindt dat er opgetreden moet worden en niet omdat het enkel bevolen wordt. Goed voorbeeld doet goed volgen.

Marechaussee Gerard van Lier wordt op 28 juli 1942 door de *Sicherheitspolizei* gearresteerd. Samen met collega's van marechaussee en douane bracht hij joden de grens over op hun vlucht uit Nederland naar België of verder. Ondanks de risico's en gevaren doet Gerard dit uit eigen plichtsbef. Het komt hem duur te staan.

Een vermakelijk en toch ernstig conflict in plichtsbef is te lezen in 'De Maréchaussée grijpt in'. Een burgemeester wordt door de districtscommandant gewezen op zijn plicht de naleving der wetten en verordeningen te helpen bevorderen en niet omgekeerd deze trachten te overtreden. Zijne edelachtbare deelde mede, dat hij in eerste plaats boer en zakenman is en in tweede plaats burgemeester.

De opening van de Nationale Veteranenbegraafplaats te Loenen, eind vorig jaar door koning Willem-Alexander, benadrukt de erkenning en waardering van de veteranen door de samenleving. Op het Nationaal Ereveld zijn – naast de eerdergenoemde marechaussee Gerard van Lier – vele andere Nederlandse

“Naar eer en geweten”

burgers en militairen begraven of in een urn bijgezet vanwege hun inzet tijdens de Tweede Wereldoorlog en tijdens internationale vredesmissies.

Net zoals eerste luitenant Thomson en marechaussee Van Lier, was het de burgers en militairen niet te doen om waardering te krijgen. Vanuit plichtsbef deden ze de dingen waarvan ze dachten dat die gedaan moesten worden. Zij handelden naar eer en geweten. Een waardering in welke vorm dan ook is niet alleen een bevestiging voor de ontvanger dat zijn of haar handelen positief geapprecieerd wordt. De (publieke) waardering draagt ook bij aan de vorming van een collectief plichtsbef en toetst aan de heersende culturele waarden en normen.

Handelen naar eer en geweten. Als het je eer te na is om niet op de juiste manier te handelen. En anders je geweten gaat knagen als je iets doet waarvan je diep van binnen weet dat het niet hoort of mag. Dat betekent echter wel dat je handelt naar wat je op dat moment weet, wat je op dat moment ter beschikking staat aan kennis en bewustzijn. En dat roept de vraag op of je zoveel jaar na dato kan of zelfs mag beoordelen of het handelen toentertijd gewetensvol of laakbaar was. Immers, als men toen had geweten wat we nu weten, de inmiddels geëvolueerde normen en waarden toen hadden gegolden, waren er wellicht hele andere keuzes gemaakt.

Het onderzoek naar het handelen in voormalig Nederlands-Indië is nog steeds gaande, een onderzoek naar het optreden in Afghanistan is recent gestart. Uiteraard dienen grove misstanden en misdaden aan het licht te komen. Het lijkt mij wel een uitdaging om menselijk handelen te onderzoeken, wat toentertijd naar eer en geweten is gepleegd. Het besef van mensen dat zij hun plicht hebben gedaan, lijkt me dan inderdaad de beste waardering.

In dit nummer treft u verder weer een keur aan artikelen, mooie herkenbare verhalen en wetenswaardigheden. De tijd dat we elkaar weer fysiek gaan treffen komt er echt aan. Tot die tijd wens ik u veel leesplezier, houd vol en zorg goed voor elkaar.

André Peperkoorn EMPM
generaal-majoor b.d.
voorzitter Stichting Marechaussee
Contact

Van 15 januari tot 1 juli 2021

Buitententoonstelling

'Bronbeek in tijden van corona'

Sinds 15 januari 2021 is op Landgoed Bronbeek in Arnhem de buitententoonstelling 'Bronbeek in tijden van corona' te zien. Documentair fotograaf Suzanne Liem logeerde in het najaar van 2020 een paar dagen en nachten in de portierswoning van het landgoed. Zij mocht een kijkje achter de schermen van museum en tehuis Bronbeek nemen om het dagelijks leven van bewoners en personeel op het landgoed in die bijzondere periode in beeld te brengen. De buitententoonstelling op het landgoed is vrij toegankelijk.

Locatie: Velperweg 147, 6824 MB Arnhem

Contact: nb.ravensbergen@indef.nl

Donderdag 24 juni 2021

SMC-reünie Boerma-Plaizier/MP III

Deze reünie is bestemd voor allen die gediend hebben bij het Korps Militaire Politie en/of het Wapen der Koninklijke Marechaussee, dan wel bij het Korps Politietroepen in het voormalig Nederlands-Indië (inclusief Nieuw-Guinea), Korea en Engeland. Uiteraard zijn ook de partners welkom.

De kosten voor SMC'ers bedragen € 7,50 p.p. Niet-SMC'ers betalen € 20,00 p.p. Aanmelden kan tot uiterlijk 17 juni 2021 door betaling op NL22 INGB 0007 5300 25 t.n.v. Reünievereniging Marechaussee Contact te Eindhoven o.v.v. Kumpulan. Vermeld daarbij ook uw woonadres.

Weduwen van SMC'ers kunnen gratis aan deze reünie deelnemen en schriftelijk een gratis NS-vervoerbewijs aanvragen bij het Nederlands Veteraneninstituut, Afdeling Dienstverlening, Postbus 125, 3940 AC Doorn. Aanmelden kan tot uiterlijk op 17 juni 2021 bij de voorzitter van de reünievereniging MC (zie bij contact). Het programmaboekje wordt de deelnemers tijdig toegezonden.

Locatie: Reünie- en Congrescentrum Kumpulan, Bronbeek

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 | reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Woensdag 21 juli 2021

Reünie beroepslichting 71-4

Locatie: Koning Willem III-kazerne

Contact: jvanherpt@hotmail.com

Donderdag 12 augustus 2021

Reünie beroepslichting 61-4

Op deze dag is het op de kop af zestig jaar geleden dat peloton 61-4 zich meldde aan de poort van de Koning Willem III-kazerne. Gezien het enthousiasme van de deelnemers aan de reünie van vijf jaar geleden verwacht de organisatie een grote opkomst.

Locatie: Koning Willem III-kazerne

Contact: vdbroeck@calway.nl

Woensdag 22 september 2021

Reünie beroepslichting 69-1

Deze reünie wordt georganiseerd door Brugt Drijver en Wil Damkot en is bestemd voor alle lichteinggenoten van 69-1 van de KMar-beroepsopleiding.

Locatie: Koning Willem III-kazerne

Contact: brugtdrijver@home.nl

Donderdag 4 november 2021

Algemene SMC-reünie Bronbeek

De jaarlijkse Algemene Reünie van SMC vindt plaats op Landgoed Bronbeek in Arnhem. Deze reünie is bedoeld voor zowel SMC'ers als niet-SMC'ers. Het programma (met routebeschrijving) ontvangt u circa twee weken voor de reüniedatum. De bijdrage voor SMC'ers alsook hun partner bedraagt € 12,50 p.p. (incl. buffet en drie consumpties). Voor niet-SMC'ers en hun partner is de bijdrage € 25,00 p.p.

Aanmelden kan tot uiterlijk 27 oktober 2021 door betaling op NL22 INGB 0007 5300 25 t.n.v. Reünievereniging Marechaussee Contact te Eindhoven, onder vermelding van Reünie Bronbeek. Vermeld daarbij ook uw woonadres. Diëtwensen graag bij de aanmelding aangeven.

Locatie: Reünie- en Congrescentrum Kumpulan, Bronbeek

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 | reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Woensdag 17 november 2021

Reünie beroepslichting 71-6

Locatie: Koning Willem III-kazerne

Contact: kruidhof.e@telfort.nl

Donderdag 25 november 2021

Vriendendag Marechausseemuseum

Op uitnodiging van Stichting Vrienden van het Museum der Koninklijke Marechaussee. Nadere informatie volgt.

Locatie: nog niet bekend

Contact: Peter Coomans | rolinka_peter@kpnmail.nl

Vrijdag 26 november 2021

Reünie beroepslichting 76-5

Locatie: Koning Willem III-kazerne

Contact: reunie76-5@zeelandnet.nl

Nader te bepalen datum in 2021

Reünie beroepslichting 80-4

Jos Peters e.a. zijn voor een reünie op zoek naar leden van peloton 80-4 van de School Opleiding Beroepsmarechaussee.

Contact: jos.peeters@vitals4strategy.nl

Nader te bepalen datum in 2021

Reünie 27e wachtmeesterkursus 1969-1970

Contact: a.kollerie@chello.nl | 06-22691004

Alle hier vermelde activiteiten zijn vanwege eventuele maatregelen i.v.m. het coronavirus onder voorbehoud. Kijk voor actuele berichtgeving over het al dan niet doorgaan van de genoemde bijeenkomsten en reünies op www.marechausseecontact.nl. Ook in de wekelijkse zondagse e-mailnieuwsbrief houden we u op de hoogte. Ontvangt u nog geen nieuwsbrief? Meld u dan aan op de website of scan de QR-code.

Koninklijke onderscheiding voor eerste luitenant Thomson

In de 'Provinciale Noordbrabantsche 's-Hertogenbossche Courant' van vrijdag 17 april 1903 wordt bericht over een plechtigheid op de dag daarvoor in de marechausseekazerne te Den Bosch. Hieronder leest u de letterlijke tekst uit deze krant.

Hedenmorgen had op de binnenplaats der maréchausséekazerne alhier op plechtige wijze de uitreiking plaats der ridderorde van Oranje Nassau aan den WelEd.Gestr. heer G.J.P.A. Thomson, 1e Luitenant Districts-Commandant te Sas van Gent.

Tegenwoordig waren de HoogEd.Gestr. heer C.A. Prins, luitenant-kolonel, commandant der divisie, alhier, de WelEd. Gestr. heeren, Jhr. J.W.F. Von Schmidt auf Altenstadt, kapitein districts-commandant Breda; F.C.A. Van der Minne, 1e luitenant districts-commandant, Eindhoven; W.C.N. De Vries, 1e luitenant-kwartiermeester der Divisiën Maréchaussee en F.G.E. Bolomeij, 1e luitenant districts-commandant alhier; alsmede was een ruim dertigtal maréchaussée's uit de districten Eindhoven, Breda, Sas van Gent en de geheele brigade van hier opgesteld.

De HoogEd.Gestr. heer Prins gaf te kennen, dat het hem een waar genoegen was eenige woorden tot den heer Thomson te mogen richten. Wat zoo vele hoogst verdienstelijke officieren niet hebben kunnen verkrijgen, zei hij, is den heer Thomson thans te beurt gevallen.

Spreeker herinnerde hierbij met voldoening, hoe de heer Thomson de lessen

Den Bosch, 16 april 1903, (vlnr) kap Von Schmidt auf Altenstadt, elnt Thomson, elnt Bolomeij (of Van der Minne), lkol Prins, elnt De Vries en elnt Van der Minne (of Bolomeij)

foto: Marechausseesparen.nl (ingezonden door Nico de Bont)

van zijn overste steeds had ter harte genomen, zoowel bij zijne opleiding als later onder de bevelen. Steeds heeft hij aller schoonen plicht voor oogen gehouden om misdrijven te voorkomen en steeds heeft hij zich met trouw en toewijding van dien plicht gekweten. Spreeker herinnert hierbij achtereenvolgens zijn optreden te West-Capelle, Terneuzen en Sas-van-Gent. Daar dreigde de orde verstoord te worden door werkstakingen en allerlei ongeregeldheden, die op den langen duur daaruit voortvloeien. Door uw beleidvol optreden, echter, zei spreker tot den heer Thomson, is de rust hersteld en zijn velen, die misschien anders tot slachtoffers waren gemaakt, gespaard gebleven. Schitterend hebt ge u van uwe taak gekweten, en

ten volle verdient is uwe onderscheiding.

Wel is het besef zijn plicht gedaan te hebben reeds de hoogste onderscheiding, doch de superieuren zijn daar om hun erkentelijkheid te toonen bij dergelijke gelegenheden. Op mijne voordracht, zei spr., heeft, bij besluit van 31 Maart jl., H. M. de Koningin uwe benoeming ingewilligd, tot Ridder in orde van Oranje Nassau. Met een gelukkig gevoel en warme sympathie, zei overste Prins, vestig ik u de Ridderorde op de borst. Spreeker uitte hierbij den wensch, dat luitenant Thomson hiervan moge genieten tot in hoogen ouderdom en het steeds moge doen terugdenken aan dit heerlijk oogenblik.

Zichtbaar aangedaan dankte luitenant Thomson. Vervolgens werd hij met een hartelijken handdruk door zijne aanwezige mede-officieren geluk gewenscht. Alvorens men afscheid nam werden door een fotograaf eenige 'kiekjes' genomen.

De ongeregeldheden aan de spiegelglasfabriek te Sas-van-Gent zijn, dan het krachtig beleidvol optreden der Nederlandsche politie, geëindigd. Doordat de 150 Belgische werklieden in de fabriek de partij trokken voor hunne landgenooten aan de los- en laadplaatsen, liet de toestand zich eerst dreigend aanzien. Door tusschenkomst van den 1e luitenant der marechaussee Thomson, uit Vlissingen overgekomen, werd met den directeur der fabriek eene overeenkomst gesloten, waarbij de ontslagen werklieden aan hunne losplaatsen arbeid vonden in de fabriek. Daardoor kwamen de gemoederen tot rust en konden de Nederlandsche arbeiders rustig aan hun werk gaan.

Het Nieuws van den Dag, kleine courant (bron: Delpher.nl)

TERÖRİZME MÜCADELE MÜKEMMELİYET MERKEZİ
CENTRE OF EXCELLENCE - DEFENCE AGAINST TERRORISM

Arno Jansen, Policy Specialist in Turkije

2011, groepsfoto, gemaakt tijdens een bezoek op 19 april

Majoor b.d. Arno Jansen sloot zijn dienst bij de Koninklijke Marechaussee af bij het Centre of Excellence Defense Against Terrorism (COE-DAT) in Turkije. Samen met echtgenote Mimi woonde hij vanaf juli 2010 voor drie jaar in een villapark, net buiten Ankara. De COE-DAT was in het centrum van Ankara gevestigd. Jansen, KMar-veteraan en SMC'er, deelt zijn ervaringen uit Turkije via dit artikel graag met de lezers van Marechaussee Contact. | Door: Frans Meijer

We beginnen bij de terroristische aanslagen van 11 september 2001 op de Twin Towers in New York en het Pentagon in Washington. Dit heeft in de wereld veel impact gehad. De aanslagen leidden ook tot een nieuw NATO-beleid en een nieuwe NATO-commandostructuur, zoals besloten op de NATO-topconferentie in 2002 in Praag. Ook besloten de landen tot het gezamenlijk bestrijden van het terrorisme. Onder het Militair Comité vallen tegenwoordig twee strategische commando's: *Allied Command Operations (ACO)* en *Allied Command Transformation (ACT)*, de laatste met het hoofdkwartier in Norfolk in de Verenigde Staten. Onder deze ACT valt, verspreid over de wereld, een netwerk van 26 *Centres of Excellence (COE's)*. In Den Haag is de *CIMIC-COE (Civil-Military Cooperation)* gevestigd. Het werkterrein van Arno Jansen – de COE-DAT – bevindt zich in Ankara, Turkije. Let wel: alle COE's zijn overwegend multinationale entiteiten en maken geen deel uit van de NATO-commandostructuur.

Initiëring vormgeving

Al in 2003 nam Turkije het initiatief tot oprichting van een COE-DAT, dat in september 2005 operationeel werd en door Bulgarije, Roemenië, Verenigd Koninkrijk en Turkije werd betaald. Turkije had in de regio ervaring opgedaan met terrorisme en wilde het gastland wel zijn. In augustus 2006 accreditteerde en certificeerde de NATO deze COE-DAT. Later ondersteunden meer landen COE-DAT, waaronder Nederland in 2006.

Nederland was niet over één nacht ijs gegaan. De Militair Attaché bij de ambassade in Ankara moest heel wat moeite doen om Nederland te overtuigen deel te nemen en financieel bij te dragen. Nog geen maand later was de functie van *Policy Specialist* binnen de *Transformation Department* van COE-DAT een feit. De functie is in elk geval driemaal gevuld geweest door een majoor KMar: Harry Huizing, Arno Jansen en Hans Stam. In Arno's tijd werkten bij de COE-DAT 71 permanente vertegenwoordigers uit Bulgarije,

Duitsland, Roemenië, Nederland, Verenigd Koninkrijk, Verenigde Staten en Hongarije. Turkije leverde nog eens 75 man aan ondersteunend personeel.

Expertise terrorismebestrijding

Wat doet dat ACT nu eigenlijk en hoe verhouden die COE's zich daartoe? Conflicten van morgen kunnen niet worden gewonnen met vaardigheden, processen of technologie van vandaag of gisteren. ACT definieert de toekomstige militaire context. Het identificeert uitdagingen en kansen om te innoveren en een voorsprong te behouden in oorlogsgevechten. Het is een soort denktank om ideeën, procedures en technologieën te ontwikkelen voor een succesvolle oorlogvoering. ACT maakt gebruik van industriële, academische, militaire en civiele expertise uit veel landen, NATO-agentschappen en -expertisecentra. De COE's geven ACT uitsluitend adviezen, want zoals eerder aangegeven: een COE heeft geen relatie met de NATO in de zin van

command and control. De COE-DAT in Ankara put zijn expertise voor terrorismebestrijding uit de relaties die het over de hele wereld heeft. Het voorziet in trainingen en scholing aangaande terrorismebestrijding en assisteert en experimenteert bij NATO-terrorisemege-relateerde ideeën, zo ook bij het ontwikkelen van leerstukken. Ook werkt het mee de bekwaamheid en uitvoering van terrorismebestrijding te verbeteren.

Policy Specialist

De COE-DAT organiseerde om de twee jaar het symposium *Global Terrorism and International Cooperation* met meer dan 1700 deelnemers uit 80 verschillende landen, van academici tot ministers. Het organiseerde ook de workshop *Countering Improvised Explosive Devices*, waarna het een leidende rol ging vervullen in trainingen en activiteiten met geïmproviseerde explosieven. In samenwerking met de NATO-school verzorgde de COE-DAT jaarlijks de cursus *NATO Defence Against Terrorism*. Binnen de COE-DAT was Arno Jansen de POC (*point of contact*) voor de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) in Nederland. Hij nam deel aan diverse werkgroepen/conferenties binnen zowel ACT als COE-DAT in Ankara. Leverde zijn bijdrage in het bereiken van de gewijzigde NATO-doelstellingen en die van het COE-DAT. Was *Subject Matter Expert* oftewel deskundige geworden op *Ideology – de Faith and Reason of Terrorism* – en gaf daar met regelmaat lezingen over.

Vaak op dienstreis

De COE-DAT hield nauwgezet de terroristische aanslagen in de wereld bij en gaf daar informatie over. Vast pandoer was de wekelijkse stafvergadering. Maar Arno verbleef ook vaak buiten Turkije. Dienstreizen, meestal samen met de Duitse luitenant-kolonel van *Concepts* binnen zijn afdeling, naar de Verenigde Staten, het NATO-hoofdkwartier in Brussel, CIMIC in Den Haag, de Universiteit Groningen, Tunesië etc. Ook naar Estland, Letland en Litouwen ter bestrijding van cyberterrorisme.

Wonen en verblijf

Arno woonde met zijn Mimi in een fraai onderkomen net buiten Ankara, waarvoor hij gelukkig wel een huurtoelage ontving. Administratief viel hij overigens onder een luitenant-kolonel van de Koninklijke Luchtmacht, werkzaam op het hoofdkwartier van de NATO in Izmir, nu het huidige *HQ Allied Land Command*. De woning was gelegen op een *compound* en werd bewaakt door de Turkse Securitas. Arno en Mimi hadden beiden een eigen auto, maar wel met Turkse kentekenplaten omdat ze als COE-DAT-dienstauto's werden beschouwd.

Op werkdagen toerde Arno naar de COE-DAT dat gevestigd was in een grote Turkse kazerne. De binnenring werd extra beveiligd door dienstplichtigen. Iedere vrijdag ging hij naar de Nederlandse ambassade, waar KMarkolonel Peter Klijn militair attaché was. Via de ambassade stond Arno in con-

Het echtpaar Jansen tijdens een van de parties. Arno in avondtenue KMarkolonel

tact met Nederland, ook zijn post kwam daar binnen.

Een angstig moment voor het echtpaar was de hersenbloeding die Mimi kreeg. Na een operatie in Ankara en verpleegd te zijn geweest in een privékliniek aldaar, gaat het nu gelukkig heel goed met haar.

Werken bij een internationale staf brengt ook sociale 'verplichtingen' met zich mee. Het echtpaar Jansen kreeg regelmatig uitnodigingen voor *parties*, in elke geval van de acht COE-DAT-landen. Ankara organiseerde zelf ook haar internationale dag. Arno ging daar altijd met Mimi 'op sjeek' naartoe. Toen de tijd er voor Arno in Turkije opzat, bood de Nederlandse ambassade hem en Mimi een lunch met genodigden aan. "Deze enerverende en drukke *job*, had ik voor geen goud willen missen", aldus Arno Jansen.

Wilt u meer lezen over COE-DAT anno 2021, kijk dan op <http://www.coedat.nato.int/index.html#> of scan de QR-code.

Voor CIMIC-COE kijkt u op <https://www.cimic-coe.org/> of scan de QR-code

2010, stafvergadering COE-DAT op 2 december: Arno Jansen (links) en Peter Klijn (6e van rechts)

Groep oudgedienden KMar Noord-Brabant Op corona-afstand, maar tóch samen

GROEP OUDGEDIENDEN
KONINKLIJKE MARECHAUSSEE
NOORD-BRABANT
2020 EEN ONVERGETELIJK JAAR

Het jaar is nog maar net begonnen of ik krijg een e-mail van oud-collega Hans van Luijck uit Tilburg. De bijlage bevat het boekje '2020 een onvergetelijk jaar'. Het boekje gaat over hoe oudgedienden KMar Noord-Brabant de coronatijd invullen. "Of de tijd bij mij ook zo somber voorbij gaat? Misschien staan er wel bekenden van je in", zegt Hans. Ik pak meteen de pen om mijn indrukken met u te delen. | Door: Frans Meijer

foto's: archief Groep oudgedienden KMar Noord-Brabant

Het rijk met foto's geïllustreerde boekje begint met de woorden van voorzitter Willem Stam en secretaris/penningmeester van de Groep oudgedienden, Hans van Luijck. "Ook als groep oudgedienden hebben we te maken met het virus en de gevolgen daarvan. Ja, sommigen zelfs van zeer nabij. Het raakt ons ook in het samenzijn en we stellen wellicht terecht de vraag: 'Hoe kun je op afstand toch samen zijn?' Hoe kunnen we als Groep oudgedienden KMar Noord-Brabant de saamhorigheid bevorderen en hoe onderhouden we de onderlinge sociale contacten nu alle bijeenkomsten zijn komen te vervallen? Delen met elkaar is wellicht de oplossing. Die oplossing hebben we dan ook gezocht en gevonden. Alle leden die daartoe de behoefte hadden, deelden hun gedachten, gevoelens en ervaringen met de rest."

SMC'ers

Genoemde groep telt 94 leden, onder wie er 38 de pen hebben gepakt om de anderen deelgenoot te maken van hun besognes; een enkeling zelfs met een gedicht. Van dit aantal zijn er weer 23 die met de Stichting Marechaussee

Contact verbonden zijn, op zich al een reden om over dit boekje te schrijven. Wellicht sluiten de 15 anderen zich nog wel bij SMC aan.

Commandant KMar

Luitenant-generaal dr. Hans Leijtens – vanwege zijn plaatsingen in District Noord-Brabant – ook lid van de Groep oudgedienden, schreef het voorwoord. Zo kom je er ook achter dat CKMar een passie deelt met voorzitter Willem Stam: whisky!

Leijtens is tweemaal in het District Noord-Brabant geplaatst geweest. De eerste keer was in 1989, toen hij als officier overkwam van de landmacht. Vervolgens in 2008 als commandant van District Zuid met standplaats 's-Hertogenbosch, waartoe naast Noord-Brabant ook Zeeland en Limburg behoorden. Hij memoreert in zijn voorwoord: "Ik trof zowaar nog een groot aantal collega's uit mijn beginjaren bij het Wapen.

De uniformjas zat bij een aantal van hen wat strakker om het lijf, wat steevast werd geweten aan de krimp van de nassaublauwe stof. De Brabantse

inborst was onveranderd, 'niet mauwen maar (door)douwen'. Als commandant van ons Wapen, maar ook als (oud-) collega kijk ik ernaar uit u allen in levende lijve te ontmoeten. Zolang dat nog niet kan, wens ik u alle gezondheid toe, ook voor eenieder die u lief is."

Passages

SMC'er Herbert Ehlting vertelt als oud-kantinecommissielid van Brigade Breda iets over vroeger: "Steevast stond de koffie met een plakje cake klaar als de deelnemers binnenkwamen. Na de koffie werd de bijeenkomst geopend

Ton van der Schans fietste naar Pieterburen

Breda, stafgebouw 1e Divisie KMar tot 1989

door de voorzitter van de groep. Daarna kon men 'los' gaan en werd het aan de bar wat drukker. Rond 17.30 uur vertrokken de meesten weer huiswaarts. Dat deze bijeenkomsten werden gewaardeerd, bleek uit het feit dat er zelfs oudgedienden vanuit Hoorn naar Breda kwamen."

"2020, een jaar om nooit te vergeten", kopt SMC'er Hans van Luijck in zijn bijdrage aan het boekje. Als secretaris/penningmeester van de groep oudgedienden geeft hij ook inzicht in het jaarprogramma 2020 van de groep: na de nieuwjaarsbijeenkomst met 34 man op 9 januari 2020 was er op 3 maart 2020 nog een lezing over het onderzoek naar vlucht MH17. Hij vervolgt: "Hierna hebben we de bijeenkomsten van 9 april, 18 juni, 24 september en het eindejaarsdiner op 10 december vanwege de coronamaatregelen moeten laten vervallen. Dan maar gaan fietsen en een terrasje pakken bij de Trappisten.

Het was een warme zomer met temperaturen van meer dan 35 graden. De vakantie in Albufeira Portugal werd afgezegd. En toen kwam het ergste: na diverse onderzoeken kregen we op 26 juni het bericht dat er endeldarmkanker was geconstateerd met uitzaaiingen naar de rechterkant van de lever. Dan naar de oncoloog voor het hersteltraject." Bestralingen, chemokuren en een ziekenhuisopname volgden. Het leek de goede kant op te gaan. Afsluitend: "Vanuit de Groep oudgedienden kwamen veel kaarten, mailtjes, whatsappjes, telefoontjes en bloemen van het

Fonds Sociale Zorg. Hartelijk dank hiervoor."

Complimenten

Naast de ervaringen van Frieda van Luijck tijdens de lockdown, doen ook voorzitter Wim Stam en zijn Ella daarover een boekje open vanuit hun woonplaats Ouderkerk aan de Amstel. Zowel Willem als Hans krijgen veel loftuitingen, bijvoorbeeld van Ton en Bea Broos: "Allereerst wil ik Willem en Hans complimenteren met het geweldige idee om onze wetenswaardigheden van de afgelopen maanden aan het papier toe te vertrouwen. Op deze manier zijn we in een relatief korte tijd weer helemaal op de hoogte van de belevenissen van iedereen en – zeker zo belangrijk – van de gezondheid van iedereen. Bovendien kan het ontstane stukje proza misschien bijdragen om de dagen wat beter door te komen nu we niet zoveel meer buiten (mogen) komen."

Tineke en Koos Hensing vertellen op vijfenvolfe pagina A4 hun verhaal. Zij gaan met de regelmaat van de klok diep in op wat twee collega's hebben meegemaakt bij hun opname op de corona-afdeling. Ze ontzien rapper en tv-presentator Lange Frans en de leider van partij Willem Engel niet die alles maar 'viruswaanzin' vinden. Omdat Koos zich ziek voelde, heeft ook hij een coronatest ondergaan. De uitslag was gelukkig negatief.

Wij kunnen met de verhalen van de Groep oudgedienden nog wel meer

pagina's vullen. Ik hing aan de lippen van de schrijvers met niet alleen mooie, maar ook indrukwekkende verhalen.

N.B. Terwijl ik dit artikel schrijf, gaat het bergafwaarts met Hans. Hij is uitbehandeld, krijgt ook nachtverzorging. Zijn laatste levensfase is ingegaan.

Historie

De KMar kenmerkt zich in veranderingen in organisatiestructuur. Is het ene plan net in werking, dan staat het volgende alweer in de steigers. Zo maakte 'Project KMar 90' de districten zelfstandig en werd het divisieniveau ertussenuit gesneden. In 1989 werd het stafgebouw aan de Ulvenhoutslaan in Breda gesloten. Oud-brigadecommandanten, districts- en divisiepersoneel gingen door deze reorganisatie het onderlinge contact missen. Nog geen jaar later kwamen zij op Brigade Breda bijeen. Dit leidde tot de oprichting van de 'Groep oudgedienden KMar West-Brabant', in 1999 uitgebreid met Oost-Brabantse en Zeeuwse collega's onder de naam 'Groep oudgedienden KMar Noord-Brabant'. Onderkomen vonden ze bij de Personeelsvereniging KMar Breda, totdat deze brigade in 2006 werd samengevoegd met de brigades te Gilze Rijen en Eindhoven. Via de locaties 'Johanneskerk' in Princenhage en 'De Seterse Hoeve' in Oosterhout, wordt de club nu onthaald bij gasterij 'De Commanderie' in Tilburg.

Wisseling van wapenadjutant

De gaande en de komende man over behaalde doelen en ambities

Op vrijdag 6 november 2020 wisselde de nestel van de wapenadjutant der Koninklijke Marechaussee van schouder. Adjutant Bert van Holst droeg de functie over aan adjutant Kees de Witte. Vanwege corona was het een sobere maar niet minder indrukwekkende ceremonie met een beperkt aantal gasten. Via een *lifestream* konden belangstellenden meekijken op YouTube. | Door: Jeroen Wijngaard

Apeldoorn, adjutanten Kees de Witte (links) en Bert van Horst

Adjutant de Witte is de vijfde wapenadjutant sinds op 1 maart 2000 adjutant Van der Vloed als eerste aantrad om de functie te vervullen, kort nadat de Koninklijke Marechaussee een zelfstandig krijgsmachtdeel werd. "Zet de onderofficieren weer op hun poten", was de opdracht die Piet van der Vloed toentertijd meekreeg. Welke uitdagingen liggen er 21 jaar later?

Wat doet u nu precies?

De krijgsmachtdeeladjutanten worden gezien als de 'meest seniore' onderofficier. Of zoals Kees de Witte het zelf verklaart: "Stafadjutanten zijn de onderofficieren naast de commandant, in mijn geval sta ik dus als onderofficier naast CKMar en mag ik deelnemen aan de Marechausseeraad (MARRA). In die rol zie ik mezelf als vertegenwoordiger van de werkvloer binnen de organisatie. Daarbuiten ben ik ook actief als ambassadeur van het Wapen bij representatieve activiteiten. Voor de ervaren collega's zijn stafadjutanten, die sinds 2006 actief zijn, evenals de wapenadjutant een bekend begrip. Maar

laatst op een bivak van marechaussees in opleiding kreeg Kees wel de vraag: "Wat doet u nu precies?"

Kees ziet zich in grote lijnen als kwaliteitsbewaker en als een belangrijke schakel in de lijncommunicatie. Komt informatie door? En uitleggen waarom bepaalde beslissingen zijn gemaakt. Ook kan ik bij vragen van collega's of conflicten binnen de organisatie door hoor en wederhoor toe te passen, bepaalde onderwerpen bespreekbaar maken bij de leiding. En waar een stafadjutant dat doet binnen een brigade, is het nu Kees zijn taak voor de gehele KMar-organisatie. "De oren en ogen van een commandant, weten wat er speelt. Signalen uit gesprekken op de werkvloer herkennen en doorgeven. Zien waar het goed gaat en waar het beter kan", zegt hij hierover.

Kees begon bij Defensie als dienstplichtig infanterist maar met een vader bij de rijkspolitie en na een goed gesprek met mensen van de marechaussee, vervolgde hij zijn carrière als beroeps bij

de Koninklijke Marechaussee. Na uiteenlopende functies van Schiphol tot het Caribisch gebied startte hij in 2009 als brigade-adjutant in Noord-Holland. Een rode draad in de carrière van Kees is een leven lang leren. Dus als districtsadjutant Zuid begon hij aan een hbo-opleiding op gebied van nieuwe media.

En dat zien we terug in zijn activiteit op sociale media. Dat een wapenadjutant filmpjes en foto's maakt met zijn mobiele telefoon en deze vervolgens de wereld in stuurt, is voor ouderen een nieuw fenomeen, maar wel helemaal van deze tijd. "Ik merk dat ik hier weliswaar veel werk aan heb, maar vooral in het ambassadeurschap speelt dit een grote rol. Er is heel veel interactie met collega's die reageren op bepaalde berichten. Het vergroot het netwerk en ik ben zo makkelijk aanspreekbaar. Ook krijgen veel mensen van buiten de organisatie op deze manier iets mee van ons werk waarin weer een wervende factor zit", aldus Kees. Maar uiteraard bezoekt hij nog steeds veel collega's fysiek op de werkvloer wat in

deze coronatijd een uitdaging is maar wel heel belangrijk. "Het is een eer om wapenadjutant te zijn. Toen ik als stafadjutant op Schiphol geplaatst was, wist ik al dat ik deze functie graag wilde. Na mijn periode op Schiphol ben ik om nog meer ervaring op te doen LTC-adjutant geworden. Daarna kreeg ik de kans om Bert van Holst op te volgen."

Vakman, leider, instructeur

Op dit moment is een belangrijk speerpunt binnen de KMar het toekomstbestendig maken van de organisatie. Meegaan met technische ontwikkelingen en andere sporen worden hierbij benoemd. Kees over het project KMar Futureproof: "Het spoor 'mens' is hierin heel belangrijk. We hebben een diversiteit aan mensen binnen de organisatie, en net zo'n diversiteit aan kwaliteiten. En iedereen op de juiste plek krijgen, is een mooie ambitie. Daarvoor zullen we ons moeten blijven ontwikkelen, ook op individueel niveau. Dat betekent voor mij een doorlopende leerlijn voor

de onderofficier in zijn rol als een driehoek met de vakman, leider en instructeur. Natuurlijk hebben we de initiële opleidingen maar daarna volgen wat mij betreft nog diverse aansluitende opleidingen die passen bij de ambitie, kwaliteiten en ervaring van een collega. Wat heeft iemand nodig? En wat heeft iemand al in zijn of haar rugzak zitten? Ook opleidingen of cursussen om iemand voor te bereiden op een eventueel volgende functie." De komende jaren worden dit de speerpunten voor de kersverse wapenadjutant Kees de Witte.

Terugblik Bert van Holst

Als jonge stafadjutant riep Bert van Holst tijdens een opleiding in 2006: "Ik word wapenadjutant." In 2015 werd die uitspraak werkelijkheid toen hij de nestel overnam van adjudant Ed Schuur. Gevraagd hoe hij terugkijkt op zijn jaren als wapenadjutant: "Niet met weemoed, ik kijk terug op een hele mooie periode en vind dat ik ook echt wat heb kunnen neerzetten." Bert vindt

het moeilijk om specifiek iets te noemen waar hij echt trots op is. Hij benoemt dan toch de verandering die heeft plaatsgevonden op de selectie, detectie en begeleiding van talentvolle onderofficieren voor de rol van stafadjutant. "En geen kulverhalen meer op papier om aan een contract voor onbepaalde tijd te komen", doelend op de oude procedures rondom de verschillende fases van contracten van medewerkers (inmiddels aangepast). Het belangrijkste signaal dat hij goed bezig was, kreeg hij in de vorm van een Koninklijke onderscheiding. "Niet van de baas maar van de medewerkers van de werkvloer, een grotere waardering kun je niet krijgen", aldus een trotse Bert van Holst. Dit jaar gaat de oud-wapenadjutant met leeftijdsontslag maar stilzitten is er niet bij. In september start hij als leraar op een roc. "Wapenadjutant ben je 24 uur per dag, het vergt veel van je en je omgeving moet je steunen. Dat geluk had ik en ik heb er wat moois van kunnen maken", blikt hij nog terug.

Koning Willem-Alexander op werkbezoek bij IGK

Koning Willem-Alexander heeft op vrijdag 5 maart een werkbezoek gebracht aan Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht (IGK) luitenant-generaal der mariniers Frank van Sprang. Tijdens de bijeenkomst zijn vele onderwerpen besproken waaronder natuurlijk de impact van de COVID-19-crisis op het werk bij Defensie. Maar ook de situatie van de reservisten kwam aan uitgebreid aan bod.

Namens de KMar was reserve luitenant-kolonel Dick van Lingen (geheel rechts op de foto) aanwezig. Hij is als staf-officier werkzaam op het bureau van de IGK en houdt zich (onder andere) bezig met (rechtspositionele) bemiddelingstrategieën tussen reservisten en Defensie waarbij hulp en ondersteuning van de IGK worden gevraagd.

Aan de orde kwam onder andere de inzet van de reservisten als gevolg van COVID-19. Aan de ene kant zijn reservisten nadrukkelijk ingezet tijdens COVID-19, terwijl veel geplande activiteiten

niet konden doorgaan. De pandemie had daarnaast ook impact op de inzet van reservisten op de luchthavens.

Gelijkwaardige inzet reservisten

De IGK brengt ieder jaar een rapportage uit met zijn constatering en adviezen aan de defensietop over interne zaken als gevolg van het defensiebeleid en de uitvoering hiervan. De IGK legt hiervoor werkbezoeken af en doet onderzoek. Ook de inzet van

reservisten komt in het rapport ruim aan bod. Zo heeft de IGK (gelukkig) geconstateerd dat het streven naar een gelijkwaardige inzet van reservisten naast beroepscollega's inmiddels de norm is geworden. Op het gebied van bijvoorbeeld aanpassen van de reservistencontracten en de daarbij behorende arbeidsvoorwaarden en voorzieningen zijn echter nog veel stappen te maken. Meer weten? Het complete rapport is via defensie.nl te downloaden.

Van pantsertrein tot tuchthuis

Maasspoorbrug bij Gennep

Deel 53 uit de serie 'De onbekende helden van 1940-1945'
Door: Henk G. Westland, luitenant-kolonel b.d.

Tweemaal maakt Gerard van Lier het strijdgewoel van nabij mee. Eerst op 10 mei 1940 als politietroeper op de Maasbrug bij Gennep tijdens de Duitse overval op Nederland en vijf jaar later als dwangarbeider bij de bevrijding van Bonn op 8 en 9 maart door Amerikaanse troepen.

Op 10 mei 1940 draait korporaal van de Politietroepen Van Lier (25) vanaf 24.00 uur zijn dienst op de spoorbrug over de Maas tussen Gennep aan de oostzijde en Oeffelt aan de westzijde. Hij staat daar midden op de brug alléén op post, belast met het ontsteken van de lont.

Opbouw Nederlandse verdediging

De Nederlandse defensie is in mei 1940 statisch ingericht in stellingen en linies (met inundaties) om zo de Vesting Holland te beschermen. Van noord naar zuid: Wonsstelling voor de Afsluitdijk, Q- en O-linie in Groningen en Drenthe, vanaf het IJsselmeer de Grebbeberglinie (ook wel Valleistelling genoemd), de Betuwstelling, de Maas-Waalstelling en aansluitend de Peel-Raamstelling. Achter de grens staan grenswachtdetachementen en vernielingsploegen. Om een Duitse opmars te vertragen zijn langs de IJssel en Maas linies ingericht met op de westoever infanterie in veldversterkingen en kleine kazematten, een dunne verdedigingslijn en dan ook nog zonder artillerie. De bruggen zijn versperd, ondermijnd en door grote kazematten beschermd. Het Korps Politietroepen bedient het kanon in die rivierkazematten en is belast met de vernieling van de bruggen en veerponten.

Maaslinie bij Gennep

De Maaslinie moet de vijand vertragen zodat de daar achtergelegen Peel-Raamstelling in gereedheid kan worden gebracht. Ter hoogte van de brug bij Gennep wordt de westoever verdedigd door een compagnie van het 26e Regiment Infanterie (26 RI) in loopgraven en kleine kazematten aan de rivier. Hun commandopost is in Oeffelt gesitueerd, overigens zonder telefoonverbinding met de brugbewaking.

Bij deze compagnie is een detachement Politietroepen ingedeeld onder commando van sergeant Lute (51). De politietroepen bemannen het kanon in de twee rivierkazematten en zijn belast met het vernielen van de brug en de vlakbij gelegen veerpont.

Aan de oostzijde van de brug wordt het treinstation van Gennep en omgeving – de grens is slechts luttele kilometers oostwaarts – bewaakt door Brigade Gennep van de Koninklijke Marechaussee, versterkt met hulpmarechaussees. 's Nachts wordt op het station de wissel op dood spoor gezet en afgesloten. De marechaussee heeft een waarschu-

Marechaussee Van Lier

Gerardus Johannes van Lier wordt geboren op 10 september 1914 in Oss, zoon van een metselaar, klompenmaker en landbouwer. Gerard groeit op in Oss als oudste in een rooms-katholiek gezin met twaalf kinderen, waarvan twee meisjes als klein kind overlijden. Na de ambachtsschool gaat hij werken als timmerman.

In zijn vrije tijd dient hij vanaf zijn achttiende bij de Vrijwillige Landstorm (Landstormverband 's-Hertogenbosch) totdat hij nog twee maanden als soldaat zijn dienstplicht moet vervullen bij het 18e Regiment Infanterie in Amersfoort. Met verleend groot verlof gaat hij in augustus 1934 weer aan de slag als timmerman.

Het leger blijft trekken en wellicht ook de vastigheid van een baan bij de Rijksoverheid. Gerard solliciteert bij het Korps Politietroepen en wordt medio april 1936 aangenomen als soldaat bij het Depot Politietroepen. Hij komt op bij de Depotcompagnie in de Mauritskazerne te Doesburg en verhuist na twee maanden voor verdere opleiding naar de Koning Willem III-kazerne in Nieuwersluis. Na vier maanden is de opleiding voltooid en meldt korporaal Van Lier zich voor de dienst bij de commandant van Groep Helmond. In oktober 1937 volgt overplaatsing naar Groep Grave en in januari 1939 naar Groep Haps.

wingstaak en beschikt over een telefoonverbinding vanaf het station met de wacht aan de oostzijde van de brug. Na het volbrengen daarvan zal de brigade conform opdracht met de veerpont de Maas oversteken.

Op de brug is de situatie in de vroege morgen van 10 mei als volgt: aan de westzijde op het talud bij het pikethuisje o.a. sergeant Lute, midden op de brug bij het wachthuisje van de vernielingsploeg korporaal Van Lier, aan de oostzijde bij het pikethuisje een viermanspost van 26 RI. Op deze plek is het spoor afgesloten met een zwaar ijzeren hek, dat elektrisch vanuit het station op slot kan worden gedaan. Lute heeft telefoonverbinding met de rivierkazematten en met de posten op en aan de andere kant van de brug.

Vanaf 03.00 uur wordt voor het Nederlandse leger volledige strijdvaardigheid bevolen.

Duitse aanvalsplan

Het aanvalstijdstip is door de Duitsers gesteld op 03.55 uur (Nederlandse tijd). Bij de aanval worden verscheidene pantser- en troepentransporttreinen gebruikt. Om de spoorbruggen onbeschadigd in handen te krijgen, worden speciale overvalcommando's ingezet die al eerder de grens oversteken. Onder deze Duitse manschappen ook Nederlandse vrijwilligers, valselijk in Nederlandse uniformen van marechaussee, politietroepen en andere.

Aanval op Maasbrug Gennep

Bij Gennep doet een ploeg van acht Duitsers en twee Nederlanders lijken alsof twee marechaussees een groep krijgsgevangen Duitsers westwaarts willen brengen. De 'krijgsgevangenen' dragen lange, niet dichtgeknoopte jassen met daaronder verborgen machinepistolen en handgranaten. De wacht bij de brug ziet hen aankomen en op dat moment komt daar telefonisch bericht binnen van de marechaussee op het station: "Overval station Gennep. Doorgeven!" Te laat, een wachthebbende vuurt nog een schot af en raakt een van de overvallers, maar ze worden overrompeld. Dit wordt niet opgemerkt aan de westzijde, noch door Van Lier midden op de brug, want er zijn

Maaspoorbrug bij Gennep, mei 1940; op de voorgrond de spoorversperring met links het opengedraaide hek, daar achter het pikethuisje; door de Duitsers is het spoor met planken geschikt gemaakt voor voertuigen

vliegtuigen in de lucht en er vallen meerdere schoten uit de richting van de grens. De pseudo-marechaussees krijgen telefonisch toestemming van de westoever om de krijgsgevangenen over de brug te brengen.

Hierna volgt een bijna onvoorstelbare reeks aan gebeurtenissen, maar eerst: wat ziet korporaal Van Lier voor zijn ogen gebeuren? Daarna een samenvatting van de gebeurtenissen.

Wat overkomt korporaal Van Lier?

"Het eerste wat ik zag, waren twee marechaussee's, die met vier Duitse krijgsgevangenen uit de richting Gennep over de brug kwamen. De krijgsgevangenen zijn gebracht naar sergeant Lute. De twee marechaussee's zijn terug gegaan in de richting van station Gennep. Ik heb niet met hen gesproken; bij het voorbijgaan hebben wij elkaar alleen goedenmorgen gezegd."

"Om 3.15 à 3.30 zag ik een locomotief uit de richting Gennep komen; deze hield stil vóór de versperring (ijzeren hek, dat gesloten was). Ik heb toen dadelijk getelefoneerd naar sergeant Lute en medegedeeld: 'Sergeant, ik zie een locomotief aankomen; wat is dat voor locomotief? Is dat wel in de haak?' Ik wist, dat het verboden was, dat 's nachts in Gennep locomotieven stonden. Ik kon alleen de vóór-zijde van de locomotief zien en niet wat daarachter volgde. Sergeant Lute antwoordde: 'Afwachten; brug niet laten springen.' De slagsnoerleiding en ontste-

king waren aangebracht; alleen was de lont met een wind-lucifer aan te steken, teneinde de brug te laten springen."

"Daarna zag ik, dat het hek van de versperring werd geopend door twee personen in de uniform van marechaussee. Toen dacht ik zeker, dat het een Hollandsche locomotief was, die terug kwam, daar Gennep steeds door marechaussee was bewaakt. Tijdens dat openen van het hek, heb ik weder naar sergeant Lute gebeld en hem medegedeeld: 'Sergeant, het hek wordt door marechaussee geopend. Wat moet ik doen?' De sergeant zeide: 'Afwachten, niet laten springen.'"

"Onderwijl kwam de trein de brug oprijden. Het eerste bijzondere, dat ik toen zag, was dat de locomotief werd voorafgegaan door twee platte wagens. Meteen, dat ik naar de goederenwagens keek, kwamen uit die wagens Duitse helmen omhoog. Deze militairen hadden plat op den wagen gelegen en automatische geweren lagen op den wagenrand."

"Eén van die militairen beduidde mij, dat ik de handen omhoog moest steken. Ik heb dat gedaan, omdat ik toen onmogelijk de brug nog kon laten springen, want doordat ik bij de telefoon stond, was ik circa 5 m van de lont verwijderd en ik zou mij dan nog moeten bukken om deze aan te steken. De pantser trein is mij toen voorbijgereden. Toen hij voorbij was, werd mij de mogelijkheid tot het ontsteken van de lont benomen, doordat op

2 m daarachter een tweede trein volgde, enkel bestaande uit transportwagens. Deze stopte op de brug, een luitenant gelastte mij, mij dreigende met een pistool, dat ik moest instappen. Ik ben ingestapt en zag, dat de wagen met Duitschers was bezet.”

Eerdere/verdere gebeurtenissen

De grenswachtdetachementen werden overrompeld zonder alarm te kunnen geven en de pantser trein passeert op het gestelde aanvalsuur de grens. Hoewel vijf minuten later de trein op station Gennep op dood spoor loopt, is dat daarna weer snel verholpen. Ook weten de overvallers de elektrische vergrendeling van het spoorhek ongedaan te maken.

Bij aankomst aan de westzijde van de brug bij sergeant Lute, worden de 'krijgsgevangenen' niet goed gefouilleerd, hun verborgen wapentuig wordt niet ontdekt. Zij worden afgevoerd naar de commandopost in Oeffelt, maar weten onderweg hun begeleiders te overweldigen. Ze keren terug en vallen – inmiddels versterkt met infanterie die van de tweede trein is afgestapt – de onverdedigde achterzijde van de kazematten aan. De manschappen geven zich over.

Sergeant Lute verbood niet alleen Van Lier om de brug te laten springen, ook mogen de rivierkazematten niet vuren. Commandant kazemat Zuid ziet echter duidelijk dat het een Duitse trein is en vuurt enkele malen op de trein. Wel wordt de veerpont tot zinken gebracht.

De beide treinen rijden verder westwaarts. De versperringen op de spoorlijn in de Peel-Raamstelling bij Mill zijn echter nog niet gesteld en de treinen kunnen de stelling passeren. Voorbij de stelling stijgt de infanterie uit en valt die van achteren aan. De twee treinen rijden door naar halte Zeeland waar een omloopspoor is. De pantser trein wordt teruggestuurd naar Gennep, maar ontspoord nu wel in de stelling. Er breken zware gevechten uit die tot in de morgen van 11 mei zullen duren.

Voor korporaal Van Lier komt in het dorp Zeeland een einde aan de tocht en met vele anderen wordt hij krijgsgevangen genomen. Op 9 juni keert hij terug uit Duitsland en wordt bij de demobilisatie

van het Nederlandse leger eervol ontslagen uit de vrijwillige militaire dienst.

In dienst bij Marechaussee

Van Lier tekent in augustus 1940 een verbintenis als marechaussee te voet. Veel oud-politietroepers volgen deze weg door dienst te nemen bij de Marechaussee. Hij wordt geplaatst bij Brigade Ossendrecht, aan de Nederlands-Belgische grens. Op 30 augustus 1941 trouwt hij met Maria van de Veerdonck uit Oss en het echtpaar gaat wonen in de Dorpstraat in Ossendrecht. In juli 1942 wordt hun dochtertje geboren.

De bezetter kondigt in 1941 steeds meer anti-Joodse verordeningen af. In januari 1942 worden joodse mannen opgeroepen naar werkkampen te gaan om op het land te werken en vanaf april 1942 moet de Jodenster worden gedragen. Vooral in het voorjaar van 1942 proberen joden uit Nederland te vluchten naar België of verder. Zij worden op veel plaatsen aan de grens, zo ook in Ossendrecht en omgeving, door bewoners en ook door personeel van douane en marechaussee over de grens gebracht. Zij kennen het gebied immers op hun duimpje, ook in het donker. Marechaussee Van Lier is een van hen, maar of hij dit doet in georganiseerd verband, als eenling of samen met collega's? We weten het niet.

Echter, op 28 juli 1942 wordt Van Lier door de *Sicherheitspolizei* gearresteerd. Is hij onvoorzichtig geweest, is hij verraden, of is zijn naam door later weer opgepakte joden genoemd? Hierover zijn geen bijzonderheden bekend. Hij wordt op 10 augustus overgebracht naar de *Polizeigefängnis Scheveningen*, het 'Oranjehotel'.

De politie in Nederland wordt in maart 1943 door de bezetter gereorganiseerd, waarbij de Marechaussee wordt opgeheven. Van Lier wordt ontslagen als marechaussee en aangesteld als wachtmeester der Staatspolitie, ingedeeld bij de 'Marechaussee (Gendarmerie)', ter standplaats Ossendrecht. Ook al zit hij in de gevangenis, zonder veroordeling blijven de ambtelijke procedures gewoon doorlopen.

Zuchthaus Rheinbach

Wanneer zijn zaak voor een Duitse rechtbank komt, krijgt hij wegens het over-

brengen van joden over de Nederlands-Belgische grens, tuchthuisstraf opgelegd. Dat zal op 30 augustus zijn geweest, de dag van zijn ontslag bij de Staatspolitie. Tien dagen later wordt hij overgebracht naar *Zuchthaus Rheinbach*, ten zuiden van Bonn. De gevangenen moeten daar werken in allerlei gevangeniswerkplaatsen voor de oorlogsindustrie. In april 1944 krijgt hij ontslag uit het tuchthuis, maar dat wil niet zeggen dat hij naar huis mag. Hij wordt overgedragen aan een Duits arbeidsbureau, dat hem inzet voor gedwongen tewerkstelling (*arbeitseinsatz*).

De bevrijding nadert wanneer de Amerikaanse *1st Infantry Division* vanuit Aken de rivier de Roer oversteeft en oprukt naar Bonn, gelegen op de westelijke oever van de Rijn. *16th* en *18th Infantry Regiment* vechten zich op 8 maart 1945 de stad in en de volgende middag is Bonn in handen van de Amerikaanse troepen. Die dagen is *arbeiter* Van Lier in Bonn, naar verluidt op weg naar het distributiekantoor. Hij wordt door granaatscherven in de borst getroffen en is volgens de *sterbeurkunde* op 9 maart overleden.

Gerard van Lier wordt begraven op *Friedhof Poppelsdorf* in Bonn en in 1951 herbegraven te Oss. Sinds 1981 is Ereveld Loenen zijn laatste rustplaats.

De spoorlijn Boxel-Wesel (het 'Duits Lijntje') werd geëxploiteerd door de voormalige 'Noord-Brabantsch-Duitsche Spoorweg-Maatschappij'. Het spoortraject is vanaf de jaren 1960 in fasen gesloten en afgebroken, maar nog steeds zijn delen van de spoorlijn aanwezig.

Bronnen: o.a. NIMH gevechtsverslagen, 'Het spoorwegbedrijf in oorlogstijd' door C. Huurman, website Zuidfront Holland.

De auteur verricht historisch onderzoek naar de gevallen die in de oorlog 1940-1945 behoorden tot de (Koninklijke) Marechaussee.

Wilt u reageren? Uw reactie is welkom op het redactieadres of rechtstreeks per e-mail aan de auteur op marchaussee4045@gmail.com.

foto: Rob Gieling fotografie

Nationale Veteranenbegraafplaats geopend

| Door: Frans Meijer

Op 26 november 2020 werd in Loenen de Nationale Veteranenbegraafplaats geopend. De openingshandeling werd verricht door koning Willem-Alexander. Met een wandeling naar de prachtige plek naast het Nationaal Ereveld en een indringende blik in een grote spiegel met de tekst: 'zo zien mensen eruit die in vrede leven', was de opening een feit, waarmee – mede door een aanzienlijke financiële bijdrage van het vfonds – een langgekoesterde wens van Nederlandse veteranen in vervulling ging.

De voorzitter van het Veteranenplatform, brigadegeneraal b.d. Hein Schefver: "Een begraafplaats speciaal voor veteranen, met een herdenkings- en educatiecentrum dat de plek markeert en voor uitstraling zorgt, draagt bij aan de erkenning en waardering die ze verdienen."

Herdenkings- en educatiecentrum

Op de Nationale Veteranenbegraafplaats kunnen veteranen (indien gewenst ook hun partner) worden begraven, maar het is ook mogelijk een urn bij te zetten in een graf, of de as op het strooiveld uit te strooien. En als nabestaanden dat willen, kunnen veteranen die elders begraven liggen, in Loenen worden herbegraven. Bij de begraafplaats is een herdenkings-

en educatiecentrum opgezet, dat tijdens een begrafenis tevens dienst doet als aula. Daarnaast kunnen nabestaanden en bezoekers er terecht voor informatie over de inzet van Nederlandse burgers en militairen tijdens de Tweede Wereldoorlog en tijdens internationale vredesmissies.

Veteranenuitvaart

Uitvaarten met ceremonieel eerbetoon vragen om de nodige expertise van de uitvaartverzorger. Zo kent het Team Bijzondere Uitvaarten (TBU) van Monuta alle protocollen en ceremonies die bij een veteranenuitvaart horen. In de special 'Eregroet' van Monuta, bijgesloten bij het januarinumnummer van 'Checkpoint', werd aandacht besteed aan de opening van de Nationale Veteranenbegraafplaats. Hans Bleijerveld, directeur Bijzondere Uitvaarten: "Wij bieden sinds 2007 een veteranenuitvaart aan, waarbij we in samenwerking met Defensie en/of veteranenverenigingen een aantal ceremoniële componenten verzorgen. Denk aan de vlag op de kist, de onderscheidingen of een hoornblazer die de taptoe blaast. Als het afscheid van de veteraan is afgerond, schenken we de nabestaanden een veteranenherinneringsinsigne met daarin de naam van de veteraan en zijn/haar geboorte- en sterfdatum. Zo'n tastbare

herinnering wordt door de nabestaanden zeer op prijs gesteld."

Vrijwilligers gezocht

Met de opening van de Nationale Veteranenbegraafplaats in Loenen, is behoefte ontstaan aan menskracht. De Vereniging Vrijwilligers is op zoek naar mensen die zich willen aansluiten bij een van de volgende werkgroepen: Beheer en Onderhoud Begraafplaats (BOB); Gastvrijheid, Horeca en Toezicht (GHT); Begeleiding Uitvaarten, Bijzettingen en Evenementen (BUBE); Rondleidingen, Voorlichting en Educatie (RVE).

Heeft u belangstelling voor een van de werkgroepen en/of wilt u meer informatie? Stuur een e-mail naar info@vrijwilligersnvl-ogs.nl.

Ceremonieel bij uitvaart/crematie van (oud-)marchaussees zonder veteranenstatus

Nabestaanden van een actief dienend KMar-militair vallen altijd terug op de KMar-organisatie. Bij het overlijden van een post-actief KMar-militair kan SMC het ceremonieel verzorgen bij een uitvaart of crematie. SMC heeft vrijwilligers die kunnen worden ingezet als erewacht of voor het dragen of begeleiden van de kist. Voor informatie hierover kunt u contact opnemen met het SMC-bestuur of rechtstreeks met SMC-coördinator Cees van Ingen, telefoon 06-49816046 of e-mail: ceesvaningen@planet.nl. Voor alle duidelijkheid: alleen veteranen kunnen worden begraven op de Nationale Veteranenbegraafplaats.

Onze marechausseebladen

Voor u ligt alweer jaargang 21 van Marechaussee Contact. Die 21 jaar zette uw redacteur aan het denken. Welke bladen zijn er in de ruim 200 jaar dat het Wapen bestaat nog meer geweest? Wie gaf ze uit, met welke doelstelling en waarom zijn ze weer verdwenen? Welke onderwerpen kwamen aan de orde en zijn die anno 2021 nog interessant? | Door: Willem Geense

Voor u heb ik wat zaken op een rij gezet in twee artikelen. Dit deel handelt over het alom bekende 'Ons Wapen'; deel 2 behandelt de andere bladen en sluit af met de anno 2021 bij de KMar bestaande communicatie-uitingen. Voor publicatiebenamingen als tijdschrift, periodiek, maandblad, magazine zal ik in dit artikel 'blad' gebruiken.

Bronnen

Voor informatie ben ik uiteraard op zoek gegaan in het archief van Stichting Museum KMar, maar ook bij SMC'ers die alles nog bewaard hebben omdat ze zo moeilijk kunnen weggooien.

Veel van mijn informatie is afkomstig van brigadegeneraal b.d. drs. A.D. (Ton) Vriezen (1927) en kapitein b.d. Joop Rump (1939). Tijdens genoeglijke koffiesessies ben ik onder de indruk gekomen van hun sterke geheugen en uitgebreide verzamelingen artikelen, bladen en foto's. Ton Vriezen heeft van 1948 tot 1985 bij de KMar gediend en zijn carrière afgesloten als chef staf tevens plaatsvervangend commandant KMar. Joop Rump heeft van 1957 tot 1994 bij het Wapen gediend voornamelijk in functies op en rond het opleidingscentrum als instructeur, later als hoofd Audiovisuele Dienst en tenslotte als hoofd Sectie Interne Voorlichting Staf KMar.

Ton en Joop hebben daarnaast tien jaar samengewerkt als redactieleden van Marechaussee Contact maar werkten eerder ook al samen aan Ons Wapen. Sterker nog: vanaf het begin van dat blad in 1954, duikt de naam Vriezen op in bijna alle publicaties. Hij was jarenlang als jong luitenant al redacteur van 'Depot Post' van het Depot KMar, vervolgens als depotcorrespondent voor 'Ons Wapen' en daarna eindredacteur, hoofdredacteur en lid van het stichtingsbestuur van dat blad. Daarnaast heeft Ton voor de Stichting Vrienden van het Marechausseemuseum ruim twintig brochures begeleid en geredigeerd. Kortom, een man met een gouden pen.

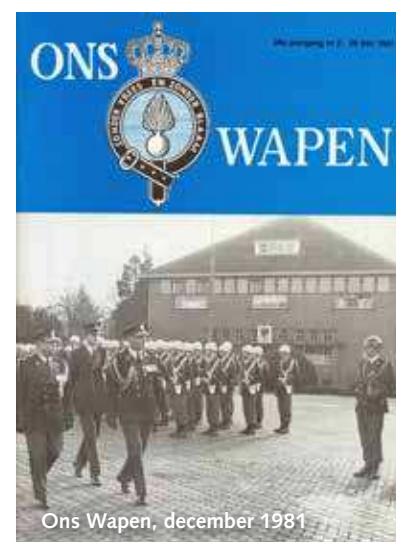
ONS WAPEN

Op 26 oktober 1954 verscheen voor het eerst Ons Wapen, aangeduid als "Officieel orgaan van het Wapen der Koninklijke Marechaussee", later als "Tweemaandelijks tijdschrift voor de Koninklijke Marechaussee". Waarom en door wie werd het blad opgericht? Bij het 25-jarig bestaan werd teruggeblikt in een jubileumuitgave (onder redactie van... jawel, kolonel Vriezen!).

Begin jaren 1950 was de KMar bezig met de wederopbouw van een wezenlijk andere marechaussee dan die van vóór de oorlog. De organisatie was heel divers

samengesteld met personeel van de vooroorlogse KMar, van het voormalige Korps Politietroepen, van andere krijgsmachtdelen en met mensen die in Engeland waren opgeleid. Vanaf 1946 had een snelle uitbreiding plaatsgevonden, het was een zeer heterogeen gezelschap geworden. Daarnaast waren er in die tijd maar beperkte communicatiemogelijkheden of mogelijkheden voor samenkomst.

Enthousiast gesteund door commandant KMar, brigadegeneraal W. Kist, kwamen enkele visionaire officieren in Den Haag bijeen om over een blad te praten bestemd voor alle rangen en standen: dienstplichtig, beroeps- en reservepersoneel. De eenheidsgedachte stond voorop en het moest een levend blad worden met aller steun, een vak-, personeels- en

familieblad ineen. De animatoren van het groepje dat zijn nek hiervoor wilde uitsteken, waren kolonel J. van Waning en luitenant-kolonel H.J. Amelink. Ook na zijn leeftijdsontslag heeft Van Waning nog jaren de redactie aangestuurd en kan zondermeer als een van de nestors van Ons Wapen worden aangemerkt.

In zijn introductie van het eerste nummer schreef commandant KMar over de doelstellingen: het verstevigen van de onderlinge band, het verhogen van de teamgeest en het bevorderen van de onderlinge waardering. In het ten geleide van de redactie werd aangedrongen om abonnee te worden à fl. 2,40 per jaar (het mocht niet te duur worden).

Om abonnees te trekken, werd het eerste nummer gratis verspreid onder al het personeel. Vijftig procent van het beroepspersoneel meldde zich direct aan. Dat was ook nodig want commandant KMar had minimaal 1800 abonnees als voorwaarde gesteld. Daarnaast is tot het einde toe gebruikgemaakt van commerciële advertenties.

In het eerste nummer wordt meteen geschreven over dat andere blad dat tweemaandelijks verschijnt, 'De Koninklijke Marechaussee' van de Marechausseevereniging. En uiteraard is Ons Wapen daar geen mededinger van, want "de doelstelling van dit nieuwe periodiek is geheel anders." In de formele schrijfstijl van 1954 wordt dit ten geleide fraai afgesloten met: "Wij vertrouwen dat het blad op zijn wijze moge bijdragen tot verhoging van onze vakbekwaamheid en tot versteviging van het gevoel dat wij allen tot één Wapen behoren en onder deszelfs Standaard ons land dienen, in tijden van onrust en gevaar, alsook in tijd van vrede."

De redactie

In het begin bestaat de redactie uit: kolonel J. van Waning, luitenant-kolonel H.J. Amelink, kapitein J.M. Secrève, kapitein Th. W.A. Schermer, adjudant H. van de Poel, wachtmeester der 1e klasse Tj. van der Hauw en wachtmeester J. Bartelds. Van der Hauw was overigens een bijzonder mens. Begonnen als wachtmeester der Artillerie, in juni 1940 marechaussee, in concentratiekamp Vught wegens wei-

gering Joden op te pakken, na de oorlog bevorderd tot opperwachtmeester, als theoloog afgestudeerd en benoemd tot legerpredikant, commandobaret gehaald en tot het einde toe lid van de redactie gebleven.

In de redactie hebben in de loop der jaren diverse collega's van naam en faam zitting gehad, zoals de latere commandanten N. Meijer, H.J. Amelink, H.C. de Bruin en L.W. Sunter. De Bruin keert na zijn leeftijdsontslag zelfs terug bij de redactie.

Aangezien Ons Wapen de onderliggende band tussen alle marechaussee-eenheden moet versterken, wordt per eenheid een correspondent geworven. Dat geeft meteen een mooi beeld van de KMar-organisatie anno 1954: zes(!) divisies, depot, 1e Legerkorps, 151 Marechausseebataljon, Afdeling Nieuw-Guinea, Brigade Korea, Detachement Parijs en Detachement Suriname.

Omdat na de oprichting van Ons Wapen vanuit de Marechausseevereniging nogal argwanend wordt gekeken naar deze potentiële concurrent, wordt vanaf het tweede nummer een onderofficier van de vakvereniging aan de redactie toegevoegd, die 'de verbinding' moest vormen tussen beide organisaties. Deze neemt ook deel aan de redactievergaderingen en dat heeft 43 jaar tot volle tevredenheid gewerkt. Ton Vriezen benadrukte in ons eerste gesprek direct de hechte band die vanaf het begin heeft bestaan tussen beide organisaties.

Stichting opgericht

Op 10 februari 1956 wordt een formelere structuur aangebracht met de 'Stichting Tijdschrift Ons Wapen'. Ondanks dat het redactieadres altijd Raamweg in Den Haag is geweest, ook de zetel van commandant KMar en zijn staf, is er geen sprake van toezicht of controle vanuit de leiding. Het blad is altijd onafhankelijk geweest en volgens Ton Vriezen: "hiel den op de achtergrond wijze mannen van de stichting alles in het gareel."

Het blad verschijnt in zwart-wit, eerst viermaal, later zesmaal per jaar in een opvallend formaat. Niet het gebruikelijke A4 maar het kleinere A5, waarmee het op leestafels binnen en buiten de KMar

gelijk de aandacht trekt. Kostenoverwegingen hebben hierbij ongetwijfeld een rol gespeeld maar mij werd ook uitgelegd dat dit formaat precies paste in de buitenzak van het olijfgroene service-dress dat het personeel toen droeg. Vanaf 1987 verschijnt Ons Wapen in kleur en in januari 1993 wordt overgestapt naar A4-formaat.

Waarover werd geschreven?

Terugkijkend in die 43 jaargangen is het alsof oude Polygoon-bioscoopjournaals voor je worden afgespeeld. Jarenlang alleen zwart-wit natuurlijk en alles stram en formeel kijkend. Officieren die je als generaal hebt gekend, zie je in de organisatie verschijnen als jong luitenant of kapitein.

Een vaste rubriek is 'Officiële mededelingen' waarin dienstverlatingen, bevorderingen, overplaatsingen, benoemingen, onderscheidingen, opleidingen en overlijden van personeel worden gemeld. Klinkt wat saai maar een *mer à boire* als je later nog eens wilt weten wanneer een collega bevorderd of geplaatst werd bij het opleidingscentrum bijvoorbeeld. Waar zou je dit anno 2021 anders nog kunnen terugvinden?

Van alle grote gebeurtenissen wordt verslag gedaan en ook nieuwe wetgeving wordt besproken. Wat opvalt in die beginjaren is het grote aantal sportevenementen en schietwedstrijden, niet alleen binnen het Wapen maar ook samen met politiekorpsen, douane en andere overheidsorganisaties. Ook werd veel tijd besteed aan kaartlees- en oriëntatieritten meestal met de motor en dan ging het vaak om zware terreinritten en met grote aantallen deelnemers. Waar ook genoeg tijd voor was, waren de vele optredens van de twee (!) zangkoren die het Wapen toen rijk was. Niet alleen gewone optredens maar ook heuse landelijke kampioenschappen in bijvoorbeeld de AVRO-studio's.

Verder regelmatig artikelen over onze zusterorganisaties in Europa tot en met de pauselijke gendarmerie. Al vrij snel neemt de redactie ook artikelen op over

grote reünies van onder meer het voormalige Korps Politietroepen, de voormalige MP in Nederlands-Indië maar ook van beroeps- en dienstplichtige lichtingsploegen. Ook krijgen het 'Historisch Museum der KMar' en de latere Stichting Marechaussee Contact vaste ruimte in het blad toebedeeld.

Als je je zo verdiept in die oude nummers van Ons Wapen dan weet je (ik althans) niet meer van ophouden. Je ziet de opbouw van het naoorlogse Wapen met feestelijke openingen van nieuwe brigadegebouwen, maar later bij de afbouw van de grensbewaking ook de sluiting van grensbrigades. Je leest weer het verslag van de jaarlijkse Wapendag met een opsomming van de hoogte- en dieptepunten van dat afgelopen jaar. Staatsbezoeken met indrukwekkende motor-escortes. Grote herdenkingen en defilés bij het 150-jarig bestaan van het Wapen, grote oefeningen, taptoes, eigenlijk te veel om op te noemen.

Oude nummers nog eens lezen?

Jazeker, het is leuk! Sterker nog, het is verslavend. Bij het bladeren en daarna lezen, komen steeds nieuwe vragen bij je op uit je eigen diensttijd. Wie was de commandant van mijn eerste opleiding? Wie waren mijn klasgenoten van die ene cursus? Wanneer was ook alweer die grote (herhalings)oefening, zijn daar foto's en artikelen van? Is er iets te vinden over die grote wapenroof in Ede of over de bijstandsoperaties in Amsterdam? Wat is er geschreven over 'mijn' brigade, district, eskadron of bataljon van toen? Kortom, voor je het weet, is het weekend helemaal gevuld.

Veel SMC'ers zullen de ingebonden jaargangen nog in de kast hebben staan. Mijn advies: niet weggooien en leen ze uit aan collega's!

Ons Wapen, maart 1993

Geschiedschrijving

Voor officiële geschiedschrijving zijn deze oude bladen ook erg nuttig. De eerste generatie geschiedschrijvers zoals de generaal-majors G.A. van Haeffen en mr. W. van den Hoek, en kolonel M.C. van den Hout moesten zelf op zoek in de archieven en dat was zeer tijdrovend. Van den Hoek had tien jaar nodig voor zijn eerste deel en gaf aan "dat de schrijver van de geschiedenis vanaf 1954 het wel veel eenvoudiger zal krijgen, nu het tijdschrift 'Ons Wapen' kan worden geraadpleegd."

Meta weet raad

In die beginjaren tref je verrassende rubrieken aan die het teruglezen nóg interessanter maken, zoals 'Meta weet raad' van mejuffrouw Meta Justitia, over politieke vragen. Op het eerste gezicht een serieuze rubriek, maar bij goed lezen valt op dat het vooral spottend en ironisch is bedoeld. 'Zo is ons leven' van EVA, echtgenote van 'Dick'; zij beschrijft het familieleven van een marechaussee. 'Internationale politiek' door S. van Hulst, een langlopende serie vanaf 1962 over de actuele internationale politiek zoals over Korea, Vietnam, Cuba en Hongarije. Een leuke opfrisser van het geheugen. En maar liefst meer dan veertig afleveringen van 'Om nooit te vergeten' uit de dagboeken van Engelandvaarder L. van Vliet.

Er wordt echter niet alleen teruggeblikt: de jaarredes bij de Wapendag worden opgenomen en ook verschijnt een rubriek 'Flitsen uit CKMAR-voorlichtingsbulletins', de voorloper van de latere 'Mark(r)ant'.

Andere activiteiten

De stichting is niet alleen bezig met Ons

Wapen maar stimuleert ook de verkoop van geschiedenisboeken over het Wapen, verzorgt speciale uitgaven zoals het 'Beatrixnummer' (toen zij schutsvrouw werd), jubileumnummers bij het 150- en 175-jarig bestaan van de KMar, het 40-jarig bestaan van Ons Wapen, het 50-jarig bestaan van het Depot, maar ook kerstkaarten en speciaal briefpapier. Wanneer zo'n jubileumuitgave op een financieel debacle dreigt uit te draaien, wordt met succes een beroep gedaan op de abonnees om bij te springen. Het toont aan dat de marechaussee, zeker toen, een hechte familieclub was.

Veranderingen in 1993

Het recept en de opzet van Ons Wapen is jarenlang hetzelfde gebleven, maar dat verandert met het januarinumnummer van 1993. Een nieuwe hoofdredacteur, luitenant-kolonel mr. R. Verboom, treedt aan met een nieuw redactieteam. De correspondenten zijn verdwenen. Het blad, nu op A4-formaat, oogt moderner en kent een meer journalistieke benadering met telkens een gastschrijver van behoorlijk niveau met vaak een kritische of afwijkende mening. Het abonnement kost vanaf 1993 fl. 12,50 per jaar.

"Dat was het dan"

Met deze nuchtere woorden van hoofdredacteur majoor E. Mulder wordt vier jaar later het laatste nummer van Ons Wapen, dat van december 1997, aangekondigd. Het blad is na 43 jaar ter ziele. "De formule van 1954 werkt kennelijk niet meer", aldus Mulder. "Op het hoogtepunt telde Ons Wapen 4600 abonnees, maar dat is inmiddels teruggelopen tot 2800 betalende abonnees en hiervan is minder dan een derde nog actief dienend." De komst in maart 1986 van de gratis 'Markrant' door Staf KMar zorgt voor grote concurrentie. Ook het produceren van een steeds hoogwaardiger blad wordt moeilijker, duurder en tijdrovender voor de vrijwilligers.

De voorzitter van de stichting, generaal-majoor b.d. H.C. Rademaker, heeft nog een poging gedaan Ons Wapen samen te voegen met de Markrant, en daarna gratis te laten verspreiden door KMar-voorlichting voor iedereen in de organisatie, maar dat is vanwege financiële knelpunten niet gelukt.

(wordt vervolgd)

Nieuw wapenschild voor marechausseekazerne

| Door: Henk Westland

Op woensdag 17 maart jl. werd in Boxmeer een historisch wapenschild onthuld op de gevel van de voormalige marechausseekazerne aan de Spoorstraat. Het Historisch Depôt Koninklijke Marechaussee zorgde voor een passende omlijsting.

In 1818 werd in Boxmeer een marechausseebrigade uitgezet, die 125 jaar later tijdens de bezetting werd opgeheven. De marechausseekazerne, daterend uit 1930, werd na de oorlog in gebruik genomen door het Korps Rijspolitie. Bij de vorming van de Nationale Politie in 1994 ging de kazerne met de huisnummers 57 t/m 63 (dienstwoningen, bureel en paardenstal) over in particuliere handen.

De familie Hendrix kocht in 2010 het pand Spoorstraat 65 naast de marechausseekazerne, en ook een daarachter gelegen oude paardenstal. In die stal bleken de voedertroggen en de muurringen buiten om de paarden vast te binden, nog intact. Tijdens de verbouwing van de stal tot kantoor zijn deze oude elementen bewaard geble-

ven en geïntegreerd in het nieuwe ontwerp.

Thijs Hendrix, geïnteresseerd in geschiedenis, leerde dat het naastgelegen gebouw vroeger een marechausseekazerne was geweest waarin de Brigade Boxmeer was gevestigd. In 2016 heeft de familie Hendrix de linkerhelft van de kazerne, het pand met huisnummer 61/63, kunnen aankopen. Dat deel was in gebruik als makelaarskantoor en heeft na de aankoop ook nog twee jaar als kantoor gediend.

De familie besloot – met inachtneming van de rijke geschiedenis – dat pand geschikt te maken voor stagiaires/studenten en medewerkers van hun bedrijf 'Hendrix Genetics' in Boxmeer. Bij de verbouwing is goed gekeken naar historische foto's en is de voorgevel weer teruggebracht in zijn oorspronkelijke staat, compleet met vlaggenmast en wapenschild. De kamers in het pand kregen allemaal een naam geïnspireerd op de rangen van de marechaussee en de gemeenschappelijke ruimte kreeg de kleuren blauw en oranje.

Boxmeer, onthulling wapenschild door burgemeester geflankeerd door leden Historisch Depôt KMar, op de voorgrond dhr. Thijs Hendrix

Op woensdag 17 maart onthulde de Boxmeerse burgemeester Van Soest het gerestaureerde historische wapenschild op de gevel van de voormalige marechausseekazerne. Vanwege corona echter zonder publiek; alleen voor de foto's gingen de mondkapjes even af. Eigenaar en initiatiefnemer Thijs Hendrix was uitermate verheugd met de aanwezigheid van de delegatie van het Historisch Depôt KMar en kapitein Michiel Tattersall van het OTCKMar.

Veel dank aan dhr. Hendrix voor zijn inspanningen om het erfgoed van de Koninklijke Marechaussee te behouden!

'De tragedie van Dirck Crabeth'

| Door: Mieke Bloemheuvel

Afgelopen najaar verscheen van de hand van Joost Visbeen zijn 10e politieroman. Het boek is een historische politieroman en is gebaseerd op een waargebeurd verhaal dat zich afspeelt in de middeleeuwen in Gouda.

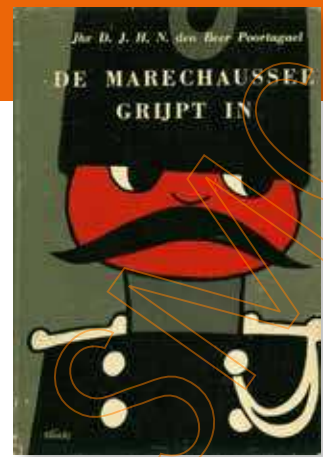
Hoofdpersoon in het boek is glazenier Dirck Crabeth, een beroemd glaskunstenaar. Na de brand in de Sint Jan, waarbij de kerk voor het grootste deel wordt verwoest, worden regelmatig vergaderingen gehouden voor de herbouw van de kerk, waarbij alle kerkleden aanwezig zijn, zo ook Dirck Crabeth. Tijdens die vergaderingen komen veel tegenstellingen tussen de kerkleden en Dirck aan het licht. Dirck is voor vernieuwing van de kerk. De conservatieve klasse wil echter niets van vernieuwing weten en smeedt een

complot tegen Dirck. Tragisch dieptepunt in dit verhaal is de dood van zijn echtgenote die bij een inval in hun huis door de schout en zijn manschappen ten val komt en overlijdt. Alter ego van Joost, onderzoeker Rus van Sint Annaland zet z'n tanden in het misdrijf en probeert het met een hedendaagse blik op te lossen.

Auteur Joost Visbeen begon bij de Koninklijke Marechaussee en werkte daarna vele jaren bij de gemeentepolitie in Gouda en de regionale politie Hollands Midden, waar hij z'n carrière als chef recherche afsloot.

De 'Tragedie van Dirck Crabeth' is het laatste boek in de serie politieromans door Joost Visbeen. Het boek telt 232 pagina's en kost € 19,95.

Ik verleng de sluitingstijd met een uur, Brigadier!

In het algemeen bestond er een heel aangename verhouding tussen de autoriteiten en de districtscommandant. De meeste burgemeesters, die veelal niet meer dan over een enkele veldwachter beschikten, die in vele gevallen nog bode- en andere diensten had te verrichten, waren op de Maréchaussée aangewezen voor de politiedienst in hun gemeente en zagen bovendien in het Wapen een grote steun, wanneer zich onregeligheden voordeden.

Aan de andere kant waren de brigades weer aangewezen op het hoofd der gemeente, wanneer bijvoorbeeld een nieuwe kazerne moest worden gebouwd, kortom burgemeesters en Maréchaussée hadden elkander nodig en daardoor reeds bestond er in de meeste gevallen een aangename samenwerking.

Doch uitzonderingen bevestigen de regel en zo waren er ook wel burgemeesters met wie de verhouding minder goed was, omdat deze autoriteiten opvattingen huldigden, waarmee de Maréchaussée zich niet verenigen kon. Zulk een minder prettige verhouding bestond er in de gemeente Q. Het bepalen van het sluitingsuur der café's is een gemeentelijke aangelegenheid, maar het toezicht daarom werd in alle gevallen aan de Maréchaussée verzocht. En zo sloot dan ook een patrouille van de brigade in Q de café's in overleg met de gemeenteveldwachter.

De wachmeester van die brigade kwam daarbij echter tot voor zijn zelfrespect onaangename ervaringen. In een der café's had de burgervader zijn kaartavondje en het was al een paar maal gebeurd, dat wanneer de wachmeester kwam sluiten, de burgemeester over zijn schouder hem toeriep, dat hij het sluitingsuur met een uur of langer verlengde. De andere gasten lachten

dan de wachmeester honend toe en deze stond voor schut. En dikwijls herhaalde de burgervader hetzelfde spelletje, wanneer de wachmeester over een uur terugkwam. Dat nam de wachmeester niet en zeer terecht. Hij beklaagde zich over deze gang van zaken bij de brigadecommandant, die de aangelegenheid opnam met de burgemeester, die echter vond, dat hij te allen tijde het sluitingsuur kon verlengen.

De brigadecommandant rapporteerde mij hierover, en daarna nam ik de zaak met de burgemeester op. Deze echter, een dwars en koppig heer, bleef op zijn standpunt staan en dus bleef mij geen keuze dan met de Commissaris van de Koningin erover te spreken. Deze, een voortvarend en kort aangebonden man, was over het optreden van die burgemeester dusdanig verontwaardigd, dat hij hem op het matje liet komen en in mijn tegenwoordigheid vertelde hoe hij over hem dacht.

Tevens bepaalde de Commissaris, dat in de vervolge het verlenen van verlenging van het sluitingsuur niet later mocht worden verleend dan 's middags 12 uur en dat eerst de toestemming van de brigadecommandant moest worden gevraagd. Zo ontstond in die gemeente de unieke toestand, dat niet de burgemeester, maar in feite de bri-

gadecommandant der Maréchaussée de verlenging van het sluitingsuur verleende. Nadien lachten de bezoekers niet meer als de wachmeester kwam sluiten en zeker niet de burgervader.

Ook met een andere burgemeester heb ik het eens aan de stok gehad en ook ditmaal kreeg ik de steun van de Commissaris der Koningin. Op zekere dag werd ik door de Provinciale Waterstaat opgebeld met het verzoek het vervoer te willen verhinderen van een zware stoomketel over de provinciale weg. Achteraf heb ik begrepen, dat het hier niet het gevaar voor de weg betrof, maar dat het beletten van het vervoer op een formele kwestie berustte. De boterfabriek had namelijk zonder voorafgaand verzoek om vergunning, de ketel willen laten vervoeren. Had de fabriek de vergunning wel aangevraagd, dan was deze zeker verleend. Maar daar hadden wij niet mee te maken. De provincie was bevoegd het vervoer te weigeren en wij gaven dus de gevraagde assistentie. De provinciale weg werd dus door een aflossende patrouille bewaakt en de ketel bleef op de Rijksweg.

De burgemeester van het plaatsje P, waar de boterfabriek stond, was naast hoofd der gemeente tevens lid van het bestuur van die fabriek. Ik kan mij niet herinneren of hij directeur was of wel een der commissarissen, maar wel dat hij financieel zeer geïnteresseerd was in die onderneming en daar dan ook de lakens uitdeelde. En die burgemeester was een koppig man. Insteede van alsnog de vergunning aan te vragen, werd hij kwaad op de Provinciale Waterstaat, die hem de voet dwars durfde zetten en verdraaide het om chapeau bas te spelen. [letterlijk 'de hoed onder de arm', zich onder-

danig betonen, red.]. De provincie hield ook voet bij stuk en het werd dus een kwestie van niet voor elkander willen buigen.

De fabrieksdirectie, doch in feite de burgemeester, besloot nu de stoomketel verder over de Rijksweg te vervoeren en vandaar over zandwegen en de heide naar de fabriek. Het slepen van die zware ketel over mulle wegen, maar bovenal over de ruwe heide was met recht een heidens werk, maar het gelukte wonder boven wonder. Men had er echter geen rekening mee gehouden, dat de fabriek aan de Noordelijke zijde van de provinciale weg lag en dat de ketel zich aan de Zuidelijke kant bevond, zodat deze toch de weg moest oversteken om de fabriek te bereiken.

De Provinciale Waterstaat, die met belangstelling de lijdensweg van de ketel door het terrein had gevolgd, zag het moment naderen, dat de ketel de provinciale weg moest oversteken en verzocht opnieuw om dit te beletten. Hoewel ongaarne moesten wij aan dat verzoek voldoen en zo werd wederom een patrouille in aflossing voor dit doel bestemd.

Toen er na enige dagen nog geen overeenkomst bereikt was, begon dit beuzelachtige gedoe mij te vervelen en omdat deze dienst veel personeel kostte, dat elders nuttiger werk kon verrichten en ik zelfs de brigade had moeten versterken, begaf ik mij ter plaatse om te proberen de partijen tot elkander te brengen. Ik trof daar een zeer bijzondere situatie aan. Voor de boterfabriek, maar aan de andere zijde van de provinciale weg en een paar meter daar vandaan, lag de grote stoomketel in een weilandje. Een patrouille Maréchaussée surveilleerde op de weg. Een ambtenaar van de Provinciale Waterstaat was daar aanwezig en behalve een groot aantal belangstellenden, trof ik daar ook de burgemeester.

Met deze autoriteit had ik al eens eerder moeilijkheden gehad en onze wederzijdse begroeting was dan ook weinig joviaal, maar integendeel zeer formeel. Ik wees Zijnedelachtbare op het beuzelachtige van het geschil en

vroeg hem er een einde aan te maken door de vereiste vergunning aan te vragen, die hem zoals de Provinciale Waterstaat mij had verzekerd, ogenschijnlijk verleend zou worden. Maar de burgervader was niet tot toegeven te bewegen. Toen probeerde ik het nog eens over een andere boeg en zeide hem, dat hij als burgemeester toch in de eerste plaats de plicht had de naleving der wetten en verordeningen te helpen bevorderen en niet omgekeerd deze trachten te overtreden, waarop Zijnedelachtbare mij meedeelde, dat hij in de eerste plaats boer en zakenman was en in tweede plaats burgemeester. Ik was zo verontwaardigd over dat antwoord, dat ik mij omdraaide, me naar de kazerne begaf en daar telefonisch om een onderhoud met de Com-

missaris der Koningin verzocht, dat mij dezelfde middag werd toegestaan. Ik legde de commissaris de toestand uit en deze was zo ontstemd dat hij nog dezelfde dag de burgemeester bij zich liet komen. Bij dit onderhoud was ik niet aanwezig, doch de volgende morgen was de vergunning aangevraagd en verleend, en zes paarden trokken de stoomketel daarna over de provinciale weg.

Toch waren deze schermutselingen met burgemeesters slechts een uitzondering en hoewel men een enkele maal wel eens een verschillende visie kon hebben op politie-aangelegenheden, gaf dit nimmer aanleiding tot wrijving en bestond er in het algemeen een prettige samenwerking.

Een Soester noorderling

2020, Almere, Frans Davelaar

Ambitie is Frans Davelaar niet vreemd. Neemt zelf het initiatief om als dienstplichtige bij de Koninklijke Marechaussee te worden geplaatst. Groeit van grafisch vakman tot directeur van KantoorExpert Groep en van New Office Centre Beheer, topspelers in kantoorartikelen, kantoormachines en meubilair. Met zijn roots in Soest is hij maar wat graag in het noorden, waar hij vorig jaar zelfs een hoofdsponsorschap afsloot bij FC Groningen. | Door: Martin Aalbers

Op 6 januari wordt in Haarlem Frans geboren, een Driekoningen kind en onlangs 53 jaar geworden. Het gezin Davelaar verhuist naar Soest, waar vader eigenaar wordt van Brink Kantoorinstallaties. Na zijn middelbare schooltijd op het Griffland College volgt Frans een tweejarige opleiding aan het Grafisch Lyceum in Utrecht. Als grafisch vakman gaat hij in de zomer van 1968 aan de slag bij drukkerij Neoprint in Soest.

Dienstplichtig marechaussee

Op jonge leeftijd toont hij al visie en lef door nog vóór zijn dienstplichtkeuring een brief te schrijven naar de Indelingsraad in Venlo. Frans wil één ding: van zijn dienstitijd een zinvolle periode maken en wel bij de Koninklijke Marechaussee. Het lukt, ingedeeld bij lich-

ting 87-5 begint hij in september van dat jaar aan zijn basis- en vervolgopleiding op de Koning Willem III-kazerne in Apeldoorn. Zijn eerste indrukken van het tijdelijke militaire leven zijn: "groots, alles past in elkaar, spannend en zinvol om te doen." Hij heeft de wil om te slagen.

Na de opleiding wil hij voor zijn parate tijd graag naar Seedorf (D). Echter, de moeder van zijn jeugdliefde Ingrid heeft gezondheidsproblemen. Frans besluit niet naar Seedorf te gaan maar te kiezen voor een plaatsing dicht bij huis. Het wordt de wachtbrigade op de Prinses Julianakazerne in Den Haag, de Brigade Clingendael. In die kazerne zetelen dan de Chef Landmachtstaf, tevens Bevelhebber der Landstrijdkrachten, luitenant-generaal Graaff en

foto: J. Kwant

1987, OCKMar, gereed om wacht te draaien; (vlnr) staand: Davelaar en Koevoet, hurkend: V. d. Klaauw en Kwant

zijn staf. De wachtbrigade bestaat in die tijd uit beroepspersoneel, aangevuld met dienstplichtig marechaussees. Misschien minder spannend dan Seedorf, maar ook op deze periode kijkt Frans met plezier terug. Hij heeft zelfs nog overwogen om KVV'er (kortverband-vrijwilliger) te worden. In september 1988 zwaait hij af.

Switch naar kantoorvakhandel

Frans gaat weer aan de slag bij drukkerij Neoprint. Hoewel hij het in de drukkerij naar zijn zin heeft, mist hij het menselijke contact. Hij is een mensensmens en ook ambitieus. Na twee jaar besluit hij een switch te maken. Hij gaat de mbo-opleiding kantoorvakhandel/management volgen en treedt in dienst als accountmanager kantoorbenodigdheden bij J.J. Krijne. In 1998 volgt hij zijn vader op als directeur van Brink Kantoorinstallaties.

Politievrijwilliger

Niet onvermeld mag blijven dat Frans begin jaren 1990 wordt benaderd door de gemeentepolitie Soest om – gelet op zijn marechaussee-achtergrond – politievrijwilliger te worden. Hij volgt diverse opleidingen en wordt geplaatst in de regio Eemland-Noord. Echter, na dertien jaar als politievrijwilliger moet hij er door zijn drukke werkzaamheden mee stoppen. Hij kijkt terug op een mooie periode.

KantoorExpert

In 2006 richt hij KantoorExpert op, een groothandel en retailer in kantoorartikelen. In zijn woonplaats Soest neemt hij in 2012 boekhandel Van de Ven over. Twee jaar later neemt KantoorExpert, samen met inkoopcombinatie Quantore Europe B.V., negen van de veertien vestigingen in Amsterdam van de failliete kantoorboekhandel Gebroeders Winter over. Zij maken een succesvolle doorstart. Frans: "Dit soort activiteiten kun je niet meer alleen oppakken, daarvoor heb je meerdere partijen nodig. Deze overname paste perfect in mijn bedrijfsstrategie. Om te overleven heb je schaalvergroting nodig, die kan ik hiermee genereren. Daarnaast is de grootste verkoopstroom bij Winter contant, hiermee kan ik mijn kasstroom ook positief beïnvloeden." KantoorExpert groeit met 125 medewerkers en een omzet van 13,5 miljoen euro in de loop van de jaren uit tot een belangrijke speler op de Nederlandse markt.

Office Centre

In 2017 komen de Nederlandse vestigingen van Office Centre, de Europese tak van de Amerikaanse kantoorleverancier Staples, te koop te staan. Office Centre was en is een begrip, en Frans ruikt zijn kans. Met een deal kan KantoorExpert een topspeler op de Nederlandse markt van kantoorartikelen worden. Met 39 vestigingen, 550 medewerkers en een omzet van 80 miljoen euro is Office Centre, dat zich richt op kleine ondernemers en zzp'ers, vele malen groter. Op 9 juli 2018 is die deal een feit. In de branche wordt met ontzag gereageerd op het getoonde lef en de visie om Office Centre weer op de kaart te zetten. Beide bedrijven blijven

1987, OCKMar, schietbaan Orderbos, UZI schieten; (vlnr) Davelaar, Beckers, Stenkamer, Meijer

1987, OCKMar, maj Stan Klijnhout (C-SOD) bevestigt de nestel bij Meijer, wmr Hogewerf helpt Davelaar

onder New Office Centre Beheer zelfstandig naast elkaar opereren.

In september 2019 neemt Office Centre de Duitse retailactiviteiten van Staples over. Daarmee krijgt de Nederlandse retailer er 57 winkels en een webshop in Duitsland bij. Met deze overnames verwacht Office Centre verder potentieel te ontsluiten in de Duitse retail- en onlinemarkt. Het hoofdkantoor van de Duitse tak blijft in Hamburg.

Samen met zakenpartner Goswijn Fijen leidt Frans nu twee jaar de groep vanuit het hoofdkantoor in Almere. De groep bestaat op dit moment uit 39 Office Centre-winkels in Nederland, 55 Staples-winkels in Duitsland, Boekhandel van de Ven in Soest, Gebroeders Winter-winkels in Amsterdam, de KantoorExpert-winkels in Soest en Rotterdam en de eveneens in Rotterdam gevestigde kantoorartikelenbedrijven MaritiemExpert en PurchaseExpert. De groep heeft ruim 1500 medewerkers in dienst en een

1995, Soest, politiereservist Frans Davelaar

verwachte omzet voor 2020 van 210 miljoen euro.

Tekenend voor Frans is, dat hij een hekel heeft aan mensen die hun afspraken niet nakomen. Hoewel hij weet hoe dat komt, baalt hij er enorm van. "Een van mijn grootste persoonlijke valkuilen is dat ik heel snel ergens enthousiast over ben." En enthousiast is hij! Maar hij weet ook dat hij met zijn enthousiasme zaken moet afmaken waaraan hij begonnen is, en niet van het ene onafgemaakte idee naar het andere moet springen.

Soest en Friesland

Frans is getrouwd met jeugdliefde Ingrid en samen hebben ze twee inmiddels volwassen kinderen. Vakanties worden in binnen- en buitenland doorgebracht. Voor de wintersport reist de familie naar Valmorel in Frankrijk en de zomervakantie brengt hen naar Friesland. Ook heeft het gezin mooie reizen gemaakt naar Aruba, Mexico, China, Maleisië en de Malediven.

Hij voelde zich zo thuis in het noorden, dat hij met zijn gezin een aantal jaren geleden een stacaravan heeft gekocht op vakantiepark de Kuilart in Koudum, Friesland. De no-nonsensmentaliteit van de noorderlingen sprak en spreekt hem erg aan. "Ik had heel graag in het noorden gewoond. Ik woon ook prachtig in Soest, daar niet van, maar het *naoberschap*, het omkijken naar elkaar zonder aanzien des persoons, spreekt mij heel erg aan."

Op het park heeft hij een aantal jaren drie weken van zijn vakantie vrijwilligerswerk gedaan, zoals portier bij de discotheek op het park. Met zijn marechaussee- en politieachtergrond, maar zeker ook door zijn imposante postuur, is dat hem op het lijf geschreven. "De jeugd komt er van heinde en verre naartoe gefietst. En ja, dan is er ook wel eens onenigheid en ontstaat er een klein handgemeen. Doe je dat bij ons, dan staat meteen de politie aan de deur. 'Je slaat mijn kind.' Hier drink je met dezelfde jongen een dag later een biertje. Dat is het verschil."

In Soest heeft Frans bekendheid als een van de goedheiligmannen, een rol die

hij jarenlang met verve heeft vervuld. Hij was keeper bij zaterdagclub VVZ '49 en waande zich de toekomstige Hans van Breukelen. Ja, hij meende het echt. Tot het moment dat zijn trainer hem liet inzien, dat het er echt niet inzat. Spelend in lagere elftallen wordt hij gevraagd als scheidsrechter. Hij is dan dertig jaar en achteraf gezien is het een schot in de roos, want hij schopt het tot de hoogst betaalde jeugd. "Ik heb twee keer Ajax-Feijenoord mogen fluiten, FC Groningen en SC Heerenveen. Ik ben op veel plaatsen geweest, het ging mij goed af." Niet een traditionele scheidsrechter die direct een kaart trekt bij overtredingen. Hij corrigeert bij voorkeur verbaal, soms met een taalniveau dat op het randje is. De KNVB zag dat liever anders, wat het einde betekende van zijn carrière als toparbiter. Hij heeft nog een seizoen lager gefloten en inmiddels fluit hij, 'wandeland in de ochtendzon', de jeugd van VVZ '49.

Frans heeft enkele marathons gelopen: drie keer New York en één keer Berlijn en München. Samen met zijn vrouw is hij actief voor de stichting Roparun, de estafetteloop over 500 kilometer voor het goede doel, de strijd tegen kanker. 'Leven toevoegen aan de dagen, waar vaak geen dagen meer kunnen worden toegevoegd aan het leven'. "Hopelijk kunnen we dit jaar in Hamburg starten met de 500 kilometer naar Rotterdam."

Arjen Robben en FC Groningen

Toen afgelopen zomer de verrassende komst van oud-international Arjen

Robben naar FC Groningen beklonken werd, was dat voor Frans de spreekwoordelijke kers op de taart. "Ik wist al een tijdje dat ze met hem bezig waren, maar ik had daar geen bemoeienis mee. Ik heb hem nu een paar keer ontmoet. Het blijft vreemd om een man die je zoveel mooie momenten heeft bezorgd, te ontmoeten en samen met de vrouwen te lunchen. Tja, wat moet je op zo'n moment zeggen. Hij moest lachen omdat ik zei dat ik van zijn spel genoten had. Het is een hele prettige en normale man met een leuke vrouw."

Half oktober zijn de handtekeningen van Robbert Klaver, commercieel directeur van FC Groningen, en Frans Davelaar onder het hoofdsponsorcontract voor onbepaalde tijd bij de club gezet. Het is in de voetballerij niet gewoont om een contract voor onbepaalde tijd aan te gaan. Desondanks bezegelden Office Centre en FC Groningen de overeenkomst waarbij Frans' gevoel, intuïtie en zakelijk inzicht de doorslag hebben gegeven. FC Groningen is de kapstok om landelijk publiciteit te maken voor zijn Office Centres.

De aard van de noorderlingen spreekt hem erg aan. Het is de manier, de nuchterheid, het omkijken naar elkaar zonder aanzien des persoons zoals hij zelf ook in het leven staat. Het is een een-op-een match. 'Wees jezelf, doe normaal' en 'niet lullen, maar poetsen'. Je mag stellen dat Frans verknocht is geraakt aan het noorden en zijn FC Groningen.

2020, Groningen, hoofdsponsor van FC Groningen Frans Davelaar ontmoet Arjen Robben

Schrijven voor Marechaussee Contact

Door: Henk Rijke

“Wil je gaan schrijven voor Marechaussee Contact?” Pardon, hoezo, waar komt dit plotseling vandaan? Ik hou mijn telefoon verbaasd tegen mijn oor. Deze had ik even niet zien aankomen. De oud-collega die mij hiervoor benadert, ken ik goed. “Je schrijft leuke artikelen voor ‘Apeldoorn Direct’, dus moest ik aan jou denken nu we een redacteur zoeken.”

Ik voel het aapje al bijna richting mijn schouder springen. Voorzichtig Henk, hoor ik mezelf denken. Enthousiasme is goed, maar dag één van mijn marechausseeopleiding komt direct boven: “wie heeft er een rijbewijs?” Bij een bevestigend antwoord lag je even later de douches schoon te maken of met je tandenborstel op het square mos tussen de stenen vandaan te schrobben. Initiatief is prima, maar wel op het goede moment, dus wat doe je...

Tijd kopen

Lijkt mij best leuk, maar ik weet niet of het past binnen al mijn andere besommingen. Met een “fijn dat je er over na wilt denken” sluiten we het gesprek even later af. Het was leuk elkaar weer eens te spreken.

En dan komen de echte vragen pas bij je binnen. Kan ik dat wel en vooral vind ik het leuk genoeg om de komende jaren mee bezig te zijn. Ik zit, ook na bijna een jaar geleden afscheid te hebben genomen van ons Wapen, nog best in een ontkenning- en ontwenningfase. Heeft de KMar mij nu echt niet meer nodig? Ik weet het antwoord natuurlijk wel, maar gevoel en verstand gaan nu eenmaal niet altijd samen. En zoals we op onze PIZ-dag (Pensioen in zicht) hebben geleerd: bij elk afscheid hoort een rouwfase. Ben ik daar al voldoende doorheen om deze keuze te maken?

De marechaussee zit in mijn hart en het lijkt mij leuk om daar iets mee en voor te doen, maar de week zit al best vol met vrijwilligerswerk, theater, hobby's, oppassen, gezond blijven, sporten met fijne vrienden en helpen het huis aan kant te houden. En ik

hoor het mijn jongste zoon en schoondochter regelmatig zeggen: niks moet, alles mag. Ja ja, maar ik weet ook, het is nooit een kwestie van tijd, altijd van prioriteit, dus...

Nadenken in het Orderbos

Ik doe wat ik al mijn hele leven doe bij een dilemma. Ik ga het Orderbos in. Nadenken. Wandelen langs de voormalige Politieacademie. Waar we tijdens de wachtmeesterkursus speedmarsend het nodige stof deden opwaaien. Met fietsend achter ons aan een collega-cursist met een sportvrijstelling, maar ook met een kapotte trapper. Hij had het zwaarder dan wij. Kan ik daar over schrijven?

Tussen de bomen op het Asselsepad neem ik al jaren mijn besluiten. Is het misschien leuk om nog eens terug te gaan naar Soestdijk en Drakenstein en in een artikel mijn eigen ervaringen te spiegelen aan de huidige beveiliging. Mag dat überhaupt. Vind iemand het interessant om te lezen hoe Brigade Schiphol in Badhoevedorp ooit de grensbewaking organiseerde. Zou ik nog iemand kunnen vinden die Brigade Harskamp op de legerplaats – ja, daar hadden we een brigade – nog heeft meegemaakt. En is dat leuk om te lezen?

Ik verlaat het Orderbos en loop nog even langs de voormalige schietbaan, waar we in 1978 met karabijn op 100 meter schoten. Terwijl ik mij afvraag of daar nog hulzen liggen, dwarrelt Afghanistan door mijn hoofd. Een collega die daar vóór mij op uitzending was, noemde het “alsof je door de bijbel loopt.” Ik ben die uitspraak nooit vergeten. Ik ben niet echt bijbelvast, maar volgens mij had hij gelijk. Ik heb het daar soms best moeilijk gehad. Het was een ervaring waarbij ik alles wat ik in al die jaren bij de KMar heb geleerd nodig had. En als ik iemand interview over zijn of haar dilemma's, willen ze hun ervaringen dan met mij delen?

Ik moet denken aan mijn slapie, mijn fietsmaat, mijn mentor op de brigade,

mijn oud-commandant(en) en (oud-)collega's die het pak vroeger of later hebben uitgetrokken. Wat zouden zij nog aan herinneringen op zolder hebben liggen?

En, ook niet onbelangrijk, wat voor soort artikelen kan en wil ik schrijven. In mijn werk was ik vaak te lang van stof. Ja, dat weet ik nu echt wel, maar een artikel moet volgens mij kort, bondig, stellig, niet zakelijk, wel duidelijk en vooral met een knipoog worden geschreven. En ik stop graag een persoonlijke observatie in mijn proza. Dat vind ik leuk om te doen, maar zit de eindredacteur daarop te wachten?

Proeve van bekwaamheid

Voordat ik dit ei leg, verdiep ik mij ook iets beter in MC. Het blad zie ik tweemaandelijks en dat blader ik dan best even door, maar er echt de tijd voor nemen is er nog nooit van gekomen. Digitaal snuffel ik door jaargangen, ik scan artikelen, knap geschreven, maar wel wat lang of ligt dat aan mij. Ik herken oud-collega's op foto's van reünies. Dat is wel weer grappig. Maar ben ik er wel aan toe? En zit iemand op mijn pennenvruchten te wachten?

Ik besluit een proeve van bekwaamheid te schrijven. Eens een opleider... Dit is hoe ik schrijf, zo vind ik het leuk om te doen en daar zou ik best een paar keer per jaar mee aan de slag willen gaan. En dan geachte lezer, is het vervolgens aan u. Ga ik mos schrobben of mag ik u bellen om in MC uw verhaal te vertellen?

Nieuwe SMC'ers

Mevr. A. Altena-Kolk
Weduwe van J. Altena
Ber 67-3
Overleden 18 augustus
2020

Dhr. H. Blokzijl
Ber 73-3

Dhr. B. Cozijnsen
Ber 07-11

Dhr. H.R. Hazelhoff
Ber 72-7

Dhr. O. Hefting
Dpl 83-1

Dhr. J.C.P.C.M. van den Hoek
Dpl 71-3

Dhr. B. Kerrebijn
Ber 47-2

Dhr. H. Koevoet
Dpl 87-5

Dhr. H. Rijke
Ber 78-1

Dhr. R.H. Westerman
Ber 73-1

Dhr. V. Wilke
Dpl 86-5

Wij heten u van harte welkom. In totaal vormen nu 2359 SMC'ers, die dienen of gediend hebben bij de Koninklijke Marechaussee, het Korps Politietroepen of het Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee (of hun partners) en afkomstig zijn uit alle delen van onze bevolking, een substantiële kring van vrienden rondom de Koninklijke Marechaussee.

Het bestuur

Overleden

Dhr. D.J. van Es
Geboren 25 juli 1951
Overleden 3 februari 2021
Ber 68-5

Dhr. A. de Haan
Geboren 2 maart 1948
Overleden 1 november 2020
Ber 66-3

Dhr. H. Huizing
Geboren 12 mei 1956
Overleden 14 februari 2021
Ber 73-6

Dhr. H. Jansen
Geboren 29 december 1933
Overleden 24 maart 2020
Ber 53-4

Dhr. J. Jansen
Geboren 20 januari 1931
Overleden 19 augustus 2020
Dpl 51-1

Dhr. W. Jonkers
Geboren 17 maart 1945
Overleden 8 maart 2021
Ber 64-4

Dhr. P.J. Kingma
Geboren 16 maart 1931
Overleden 31 januari 2021
Dpl 51-1; 3 DMC

Mevr. I. Klaver-Van der Roest
Geboren 24 mei 1944
Overleden 11 januari 2021

Dhr. W. Padding
Geboren 9 februari 1931
Overleden 10 januari 2020
Dpl 51-2

Dhr. H.J. Parson
Geboren 17 december 1931
Overleden (datum niet bekend)
Ber 51-6

Dhr. A.G. Tervooren
Geboren 12 januari 1936
Overleden 1 februari 2021
Ber 54-5

Dhr. W.J. Vermeulen
Geboren 26 mei 1927
Overleden 20 februari 2021
Dpl; 1 MP II

Bestuur en redactie van Stichting
Marechaussee Contact betuigen
de nabestaanden hun medeleven
en wensen hen sterkte toe.

SMC

Stichting Marechaussee Contact
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
www.marechausseecontact.nl

Voorzitter

André Peperkoorn
voorzitter@marechausseecontact.nl

Vicevoorzitter

Ed Cousin
vice.voorzitter@marechausseecontact.nl

Secretaris

Pier Scholte
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
0049-5941999099
alg.secretaris@marechausseecontact.nl
(eveneens adres voor het melden van overlijden van SMC'ers)

Penningmeester

Piet van Sprang
0252-674279
penningmeester@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL82 INGB 0003 9121 06 t.n.v.
SMC te Nieuw-Vennep (BIC: INGBNL2A)

Administratie en werving

Gerrit Sels
Vrouwenzandstraat 22, 1443 WK Purmerend
0299-471242 / 06-22444926
ledensecretaris@marechausseecontact.nl
(inschrijven/opzeggen, wijzigen van (e-mail)adressen
e.d. en informatie over en verwerking van bijdragen;
voor bankrekening, zie penningmeester)

Reünievereniging Marechaussee Contact (RvMC)

Gerrit Reloe
Hastelweg 275, 5652 CV Eindhoven
06-30989598
reuniecommissie@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL22 INGB 0007 5300 25
t.n.v. RvMC te Eindhoven
(alleen voor eigen bijdragen bij evenementen)

Reservisten en veteranen

Bert van Horen
06-47776806
veteranen@marechausseecontact.nl

Coördinator nuldelijnsondersteuning

Dirk van Harten
Oude Lagezoom 3, 4328 ED Burgh Haamstede
0111-720326 / 06-38655572
dvhartens@zeelandnet.nl

Redactie en Communicatie

Frans Meijer
0341-417087 / 06-20040693
redactie@marechausseecontact.nl

Webredacteur

Joop Blanken
webredactie@marechausseecontact.nl

Redacteur e-mailnieuwsbrief

Joop Blanken
stmarcontact@gmail.com

Commandant Koninklijke Marechaussee

Postbus 90615, 2509 LP Den Haag

Stichting Marechaussee Contact

De Stichting Marechaussee Contact (SMC) is een ideële stichting zonder winstoogmerk, op 24 oktober 1977 opgericht te Buren (Gelderland). SMC is aangesloten bij het Veteranen Platform en onderhoudt nauwe banden met onder meer de Koninklijke Marechaussee, het Veteranen Instituut en het Museum der Koninklijke Marechaussee.

De Koninklijke Marechaussee is een militaire politieorganisatie waarin in het verleden het Korps Politietroepen en het Korps Militaire Politie in Nederlands-Indië zijn opgegaan. Zowel beroeps- als dienstplichtig personeel, dat gediend heeft bij de Koninklijke Marechaussee en/of bovengenoemde korpsen, wordt van harte uitgenodigd zich aan te melden bij SMC. Uiteraard is actief dienend personeel van de Koninklijke Marechaussee van harte welkom.

Doelen

SMC heeft tot doel het onderhouden of vernieuwen van vriendschappelijke banden tussen hen die in het heden of verleden als militair of burger werkzaam waren of zijn bij de Koninklijke Marechaussee, Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee en Korps Politietroepen. Tevens draagt SMC ertoe bij dat belangstelling voor en verbondenheid met de Koninklijke Marechaussee en de nauw daarbij betrokken instellingen levendig wordt gehouden. SMC wordt bij het realiseren van haar doelen ondersteund door ongeveer 2350 begunstigers.

Hoe?

SMC tracht haar doel onder meer te realiseren door het:

- organiseren van contactbijeenkomsten, excursies en reünies
- deelnemen aan herdenkingen
- tonen van onderling medeleven bij lief-en-leedgebeurtenissen
- aandacht schenken aan hoogtijdagen van de Koninklijke Marechaussee
- uitgeven van Marechaussee Contact, zesmaal per jaar
- informeren via de website www.marechausseecontact.nl
- verzenden van een wekelijkse e-mailnieuwsbrief
- ondersteunen van de veteranenzorg binnen de Koninklijke Marechaussee
- beantwoorden van specifieke vragen
- geven van voorlichting

SMC'er worden?

Woonst u in Nederland dan is de jaarlijkse bijdrage € 15,-. Heeft u een adres in het buitenland dan is de bijdrage € 20,- (in verband met hogere portokosten). Bij aanmelding voor minimaal twee jaar ontvangt u zolang de voorraad strekt als welkomstgeschenk het jubileumboek 'Een krachtig instrument'. Aanmelden kan op www.marechausseecontact.nl of scan de QR-code.

Reünievereniging Marechaussee Contact (RvMC)

In het kader van de Raamregeling Reüniefaciliteiten (ministerie van Defensie 2010) is in 2013, onder de paraplu van SMC, een reünievereniging opgericht. RvMC is opgericht tegen de achtergrond van kostenvergoeding op grond van de Defensie Regeling Reüniefaciliteiten. Elke SMC'er die veteraan, oorlogs- of dienstslachtoffer of postactief is, wordt automatisch en kosteloos lid van RvMC, tenzij hij of zij hiertegen bezwaar aantekent. Wel of niet lid zijn van RvMC heeft geen enkele consequentie voor de dienstverlening aan SMC'ers. Het vfonds ondersteunt de activiteiten van RvMC.

Nuldelijnsondersteuning

Het Veteranen Platform, de Samenwerkende Veteranenontmoetingscentra en het Veteranen Instituut namen het initiatief tot het bieden van gestructureerde nuldelijnsondersteuning aan veteranen, militaire dienstslachtoffers en hun directe relaties. SMC participeert in dit ondersteuningsinitiatief. Het vfonds financiert dit met gelden uit de Nationale Postcode Loterij.

HET MUSEUM DAT OVER GRENZEN GAAT

Leer de Koninklijke Marechaussee en haar taken kennen: bewaken & beveiligen, grenspolitie en militaire politie & internationale taken. Er zijn activiteiten voor jong en oud: zo zijn er wisseltentoonstellingen te bewonderen, eens per maand komt een militair vertellen over zijn of haar

werk, er zijn workshops voor iedereen en in het M-lab is ruimte voor eigen speurwerk. Ontdek alles over sporenonderzoek en ga zelf aan de slag. Stap ook nog even in een echt marechausseevoertuig en kijk of je de sirene aankrijgt . . .

MARECHAUSSEEMUSEUM.NL

 **MARECHAUSSEE
MUSEUM**
BUREN